

flacăra

ANUL XVI NR. 45 (649) — 4 noiembrie 1967

Biblioteca Centrală
Regiună
Hunedoara-Deva

Documentele Plenarei C. C. al P. C. R. în dezbaterea oamenilor muncii

Oamenii muncii din întreaga țară continuă să dezbate cu viu interes Documentele Plenarei C. C. al P. C. R. din 5-6 octombrie. Proiectul de Directive cu privire la perfecționarea conducerii și planificării economiei naționale, corespunzător condițiilor noii etape de dezvoltare socialistă a României, proiectul principiilor de bază cu privire la îmbunătățirea organizării administrativ-teritoriale a României și sistematizarea localităților rurale, Hotărârea Plenarei C. C. al P. C. R. cu privire la dezvoltarea construcției de locuințe, îmbunătățirea administrării și întreținerii fondului locativ și noul regim al chiriiilor, Hotărârea cu privire la îmbunătățirea sistemului de salarizare și majorarea salariilor.

În fotografiile noastre: aspecte din dezbaterile desfășurate la Uzina de radiatoare din Capitală.

CENTRALA INDUSTRIALĂ

de conf. univ. C. PINTILIE

Organizată ca unitate economică autonomă, centrala industrială este una din cele trei verigi ale conducerii industriei noastre republicane (minister, centrală industrială, întreprindere) căreia Directivele C. C. al P. C. R. din 5-6 oct. 1967 îi acordă importante funcțiuni.

Dotată cu mijloace materiale și bănești, funcționând pe principiul gestiunii economice proprii, centrala industrială conduce activitatea mai multor întreprinderi cu profil similar sau din ramuri conexe apropiate între ele teritorial. Sub acest ultim aspect în industria metalurgică se vor putea organiza două sau chiar trei centrale industriale: Galați, Hunedoara și Reșița, care vor reuni în cadrul lor toate întreprinderile cu profil înrudit. Amploarea pe care o au întreprinderile și pe care o va avea în viitor această importantă ramură a industriei noastre ar justifica această soluție. În cazul industriei zahărului, centrala industrială ce se va crea va determina organizarea tuturor întreprinderilor ce se încadrează în acest profil. După părerea noastră, procesele de producție relativ mai simple existente aici nu ar justifica crearea mai multor centrale industriale chiar dacă răspândirea teritorială a întreprinderilor acestei ramuri este mare. Prin urmare forma de organizare a centrelor industriale este în funcție nu numai de amplasarea lor geografică ci de specificul proceselor de producție, de dimensiunile și numărul întreprinderilor, de raporturile economice și tehnice cu alte unități. Corespunzător acestor criterii, unele centrale vor avea drept nucleu o unitate mare care va grupa în jurul ei un număr de întreprinderi mai mici, cu profil asemănător. În alte cazuri, centralele industriale vor fi organizate prin gruparea întreprinderilor care cooperează la fabricarea unor produse complexe cum este cazul autocamioanelor și tractoarelor sau întreprinderilor care cooperează în fabricarea instalațiilor complexe pentru industria chimică și rafinării.

Organizată deci pe principiul concentrării orizontale (conducerea unor întreprinderi apropiate teritorial) sau a concentrării verticale (întreprinderi legate între ele prin natura procesului de producție) centrala industrială va fi o mare unitate economică de sine stătătoare care va conduce activitatea întreprinderilor componente și va organiza cooperarea între ele, le va acorda asistență tehnicoștiințifică și, în general, le va crea condiții pentru desfășurarea normală a producției, controlând modul în care acestea îndeplinesc sarcinile lor de plan.

Având personalitate juridică, funcțio-

nind pe principiul gestiunii economice, dispunând de mijloace financiare și de dreptul de a contracta credite de la bancă, centrala industrială intră în circuitul economic cu drepturi și obligații, răspunzând de îndeplinirea sarcinilor de plan și de situația economico-financiară a întreprinderilor ce o compun.

Spre deosebire de direcțiile generale actuale din ministere, ale căror cheltuieli de întreținere le suportă bugetul, ele nefiind cointerestate în rezultatele întreprinderilor pe care le «tutelează», viitoarele centrale industriale vor fi cointerestate material în funcție de îndeplinirea planurilor, de către fiecare întreprindere, salariile, ca și mărimea câștigurilor trebuind să depindă de rezultatele ce se vor obține.

Corespunzător Proiectului de Directive între sarcinile concrete ce revin centrelor industriale se enumeră: elaborarea planului economic, a celui financiar și a planului de investiții, profilarea, specializarea și concentrarea judicioasă a producției în întreprinderile componente, tipizarea produselor și subsansamblelor, stabilirea seriilor optime de fabricație, perfecționarea continuă a organizării producției în scopul ridicării eficienței economice. Un rol important ce revine centrelor industriale, îndeosebi în industria constructoare de mașini, este perfecționarea cooperării între uzinele componente, a cooperării cu întreprinderile din alte centrale pe baza unor relații economice stabile, de durată. Centralele industriale îi revine și sarcina realizării cooperării în producție cu firme și întreprinderi industriale din străinătate, atât pentru nevoile interne cât și pentru executarea unor comenzi pe alte piețe.

În cadrul centralei industriale se vor dezvolta activități de cercetare și proiectare legate de problemele ramurii care să asigure dezvoltarea în perspectivă a acesteia.

Între funcțiile centralei industriale se enumeră și aprovizionarea întreprinderilor cu materii prime, materiale, utilaje din import și cu materii prime și materiale importante și deficitare din țară, celelalte materiale urmând să fie procurate de către întreprinderi prin relații directe cu furnizorii interni. Centralele industriale îi revine și sarcina asigurării portofoliului de comenzi spre a se folosi integral capacitatea de producție, organizarea depozitelor, a magazinelor proprii de prezentare și vânzare a produselor în diferite localități din țară și străinătate.

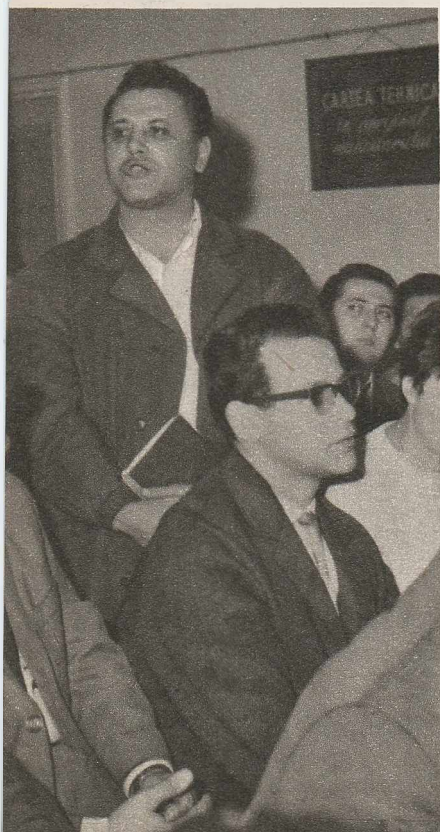
Cu totul nou este modul cum se va organiza conducerea centralei industriale având la bază principiul conducerii colec-

tive. Consiliul de administrație va fi organul superior de conducere al centralei industriale, căruia îi va reveni dreptul de a lua hotărâri în principalele probleme ale activității tehnice, economice și financiare. Caracterul acestui organ — în a cărui componență vor intra: directorii și specialiștii de înaltă calificare din centrală, directorii întreprinderilor, șefii unităților de cercetări și proiectări, reprezentanți ai sindicatelor și specialiști din afara centralei, cadre didactice, oameni de știință și alte cadre cu experiență îndelungată, ca și participarea la ședințele consiliului de administrație a reprezentanților ministerului și organului central, ai băncii și altor organizații economice și instituții care au legătură cu problemele puse în discuție — va asigura luarea celor mai bune hotărâri care să asigure dezvoltarea în viitor și cu eficiență maximă a întreprinderilor din ramură.

Conducerea operativă a centralei va fi asigurată de biroul executiv format din directorul general, care va fi în același timp și președintele consiliului de administrație, precum și din conducătorii principalelor compartimente de lucru ale centralei. Caracterul colectiv al activității consiliului de administrație și biroului executiv va fi asigurat și prin participarea la ședințele acestora a reprezentanților organelor de partid desemnați de către C. C. al P. C. R.

Funcționând ca organe deliberative, cele două organe vor putea lua hotărâri cu o majoritate simplă (cu condiția să fie prezenți 2/3 din totalul acestora). Divergențele eventuale ivite între directorul general și majoritatea membrilor consiliului sau biroului executiv vor fi supuse spre rezolvare ministrului.

Prin atribuțiile ce îi sunt fixate și prin modul ei de lucru centrala industrială trebuie să îmbine, după părerea noastră, trei laturi esențiale ale activității întreprinderilor: 1) valorificarea (comercializarea) optimă a produselor și stabilirea unei legături strânse cu beneficiarii interni și externi ai acestora; 2) dezvoltarea cercetărilor științifice și proiectării în scopul diversificării sortimentelor și îmbunătățirii continue a parametrilor tehnico-economici ai produselor, corespunzător cerințelor beneficiarilor și nivelului atins pe plan mondial; 3) perfecționarea continuă a profilării, specializării și cooperării întreprinderilor. Prin toate acestea centrala industrială va contribui la sporirea eficienței economice a întreprinderilor, la creșterea competitivității lor pe piața internațională.

CU PRILEJUL SEMICENTENARULUI MARI REVOLUȚII SOCIALISTE

La București, Constanța, Tg. Mureș, Suceava, Iași și Botoșani, un mare număr de cetățeni au participat la simpoziune consacrate acestui mare eveniment istoric. Au vorbit oameni de știință, de artă și cultură, cadre didactice, după care au fost prezentate creații recente ale cinematografului sovietic.

De un deosebit interes s-au bucurat serile de teatru, de poezie și literatură. În Capitală, la seara de teatru cu tema «Revoluția din Octombrie în dramaturgia sovietică», și-au dat concursul actori cunoscuți ai Teatrului «Lucia Sturdza-Bulandra».

«Poezii lumii cântă Marea Revoluție» a fost subiectul serii de poezie organizate la Vatra Dornei.

«România și Revoluția Socialistă din Octombrie» a fost tema serii de poezie care a avut loc la Dorohoi.

În raionul Rădăuți, medaliașele literare au fost intitulate «50 de ani de muncă și victorii», iar la Babadag,

Plopeni, Ostrov și alte orașe și sate dobrogene, «Lenin în literatură». La Pitești, elevii Școlii populare de artă s-au produs în cadrul spectacolului literar-muzical «Poemul lui Octombrie».

La Iași, în holul Palatului culturii, s-a deschis expoziția «Afîșul politic sovietic» (1917-1967), în care sînt prezentate creații ale pictorilor și graficienilor sovietici.

O altă expoziție, «Semicentenarul statului sovietic în documente fotografice», este prezentată în aceste zile publicului clujean. Ea înfățișează dezvoltarea statului sovietic de la revoluție pînă în zilele noastre.

O expoziție de documente și fotografii intitulată «Ucraina Sovietică — 1967» a fost deschisă la Brașov.

La Galați, o expoziție documentară prezintă numeroase lucrări în limba română din literatura beletristică, ce oglindesc marele eveniment. Sînt aici opere ale lui Maiakovski, Aleksei Tolstoi, Șolohov, Sahia, Jebeleanu și ale altor scriitori sovietici și români.

TURUL EUROPEI CU BICICLETA!

Se numește Nelu Popa. Are 23 de ani și e student în anul III al Institutului de arhitectură din Capitală. I-am așteptat sosirea împreună cu alți zeci de colegi și cetățeni atrași de marele panou de la intrarea institutului: «9 august-30 septembrie, orele 11.00. Ungaria-Austria-Cehoslovacia - R.F. a Germaniei - Belgia-Franța - Elveția - Italia - Iugoslavia - București». Aproximativ 7000 de km!

Orele 11.00. «Arhitectura» începe să scandeze: «Popa, Popa». Un băiat înalt, pe o bicicletă supraîncărcată (sac de dormit, cort, un mic bagaj etc., etc.), pantaloni scurți, pulover, își face apariția. Pare obosit și emoționat. După ce se mai potolește entuziasmul colegial parvenim să punem «telegrafic» câteva întrebări.

— Mai întâi, «de ce»?
— Am vrut să cunosc locuri noi, oameni, orașe, monumente arhitectonice. Nu uitați că anul trecut am făcut un «Tur al României» pentru a-i cunoaște frumusețile.
— Cum ai fost primit?

— Peste tot tinerii sînt de-o solidaritate emoționantă. Faptul că sînt român, și încă primul care «iese» cu bicicleta în lume, n-a făcut decât să le sporească simpatia față de mine.

— Accidente?
— La trecătoarea «St. Gothard», în Alpi, m-am răsturnat; la Nürnberg — trei zile de ploaie înghețată. Pneuri sparte etc., etc.

— Impresii?
— Uriș de multe! Pentru un tînăr, contactul direct cu oamenii, cu alte țări, e un lucru extraordinar, de neînlocuit cu nici o lectură. O «aventură», dacă vreți, care te maturizează, te face mai apt pentru înțelegere. Pot spune că a fost o vară de studiu...

— Proiecte?
— Școala, examenele, iar la vară, poate o altă excursie. Singur sau cu alți, mulți alți tineri dornici de drumetie.

— Îți urăm succes, stimat Nelu!

M. VALERIU

I.P.I.D. ȘI AUTOBASCULANTELE

Anul trecut, Întreprinderea de producție industrială și deservire (I.P.I.D.), de pe lângă Trustul regional de construcție-Ploiești, avînd nevoie de mașini pentru transportul materialelor de construcție, a achiziționat, prin transfer, de la Exploatarea minieră-Teliuc, o duzină de autobasculante de cîte 5 tone fiecare. Deși mașinile erau uzate, ele urmau să mai fie folosite cel puțin cîteva ani. Pînă aici, toate bune și la locul lor. Iată însă că n-au trecut decît 5-6 luni de la achiziționarea autobasculantelor și ele au și fost scoase din circulație. Mai mult: vor fi casate. Cauza? Starea lor deosebit de proastă: în cele cîteva luni cit aceste 12 autobasculante au circulat pe drumurile ploieștene, nu numai că n-au adus vreun cîștig, ci au făcut și pagubă. Fiind prea «obosite» autobasculantele au înghițit, una după alta, numeroase reparații, piese noi, carburanți etc. care — așa cum ne informează Banca de investiții-Ploiești — s-au ridicat la o valoare de 722 000 lei, în timp ce

suma realizată de pe urma folosirii lor nu e mai mare de 248 000 lei. Cine poartă vina? Simplu: comisia de recepție alcătuită de Trustul regional de construcție, care a aprobat achiziția. Dacă ar fi citit jurnalul de bord al fiecărei mașini — și aceasta ar fi fost poate de ajuns — membrii comisiei de recepție și-ar fi putut da seama de gradul mare de uzură al basculantelor. Mai mult interes și mai multă atenție din partea acestora ar fi scutit statul de o pagubă de aproape o jumătate milion lei...

De altfel, o brigadă a Băncii de investiții efectuînd unele controale la I.P.I.D. a constatat că o serie de utilaje importante, în valoare totală de circa 1 000 000 lei, achiziționate în anii 1966 și 1967, stau nefolosite în curtea întreprinderii, dînd impresia că sînt complet părăsite. Nu e nimeni la I.P.I.D. care să se gîndească la ele? Să sperăm că se va găsi cineva. Și cit mai repede.

F. URSEANU

CAP DE LINIE... CU CAP DE LA PROVIZORIU LA DEFINITIV

Trafic mare la Bellu. Cap de linie pentru toate cele patru linii de troleibuze care traversează orașul de la nord la sud: 82, 83, 87, 91. Troleibuze la discreție. Pe două rînduri. N-au loc să întorcă. Coincid orele de plecare.

— Costică, dă-mi drumul mie că sînt întîrziat, strigă careva, mai din spate.
— Trage captorii că am plecarea înaintea ta, strigă altul.

Costică I, Costică II, Costică III trag captorii și cel întîrziat trece triumfător fără să mai ia călătorii. Își începe cursa de la stația următoare.

Așa se întîmplă cînd între itebiști domnește armonia. Dar cînd nu există așa ceva? Cînd Costică e nervos și ambițios? Atunci începe gîlceava. Se strigă și se urlă birjărește. În vîzul și mai ales în auzul călătorilor. Pînă nu demult starea aceasta de lucruri părea provizorie și toată lumea asista cu îngăduință la acest spectacol I.T.B. Toată lumea care gîndea cît de cît își făcea socoteala că din cele patru linii de troleibuze două vor fi mutate pe Splai și vor face legătura cu cartierul Nișu Vasile. (Înainte de deschiderea Magistralei, troleibuzele întorceau de altfel la Podul Mărășești.) S-au terminat lucrările de la Podul Șerban Vodă, dar troleibuzele au continuat să rămîna acolo unde fuseseră mutate provizoriu.

Pentru Nișu Vasile s-au inventat noi linii de troleibuze: 94, 95, 96. Noile linii funcționează între Nișu Vasile și Podul Șerban Vodă și toată lumea e nemulțumită pentru că acestea nu realizează practic nici un fel de legătură cu centrul orașului.

De ce nu circulă aceste troleibuze și mai departe?

Pentru că pe bulevarde există o prea mare densitate de troleibuze și nu avem unde crea noi capete de linie în zona centrală, răspunde I.T.B.

De înțeles. Dar astfel abia apare mai judicioasă trecerea a două din liniile de troleibuze de la Bellu pe noul traseu prin Splai. Căci cele patru troleibuze care merg astăzi la Bellu au în cea mai mare parte traseu comun chiar și după traversarea bulevardelor. Două merg către gară, iar două spre partea de nord a orașului. Culmea e că la Bellu, în afara troleibuzelor 87 și 91 care merg la gară, mai există și autobuzul 32 tot pentru centru, gară, și tramvaiul 26 tot pentru gară. Iar pentru centru încă cinci linii de tramvai, plus autobuzul 44. Dar nimeni nu vede și nimeni n-aude. Ce e provizoriu trebuie să devină definitiv. Acum e provizoriu capul noilor linii de troleibuze. Mîine va fi definitiv!

Traian PROSAN

Șoseaua care traversează Carpații prin pitoreasca Vale a Jiului se află în curs de modernizare. Munții au fost temeinic zguduiți și tăiați pentru a face loc liber viitoarei magistrale rutiere. În fotografie: este aruncat în aer un colț de stîncă într-una din cele mai dificile porțiuni ale noii șosele.

C. PINTILIE

Ing. PETRE TURCU

Ing. MIRON POPESCU

Pe marginea unor măsuri preconizate de Proiectul de Directive, revista noastră a organizat o masă rotundă privind necesitatea perfecționării organizării și conducerii producției, la care au participat:

C. PINTILIE — conf. univ. la Academia de științe economice, consilier C.N.C.S.

Ing. PETRE TURCU — director al Direcției organizării producției și a muncii în C.S.O.M.P.S.

Ing. MIRON POPESCU — expert instructor principal la Centrul de perfecționare a pregătirii cadrelor de conducere din întreprinderi.

GH. SFETCU — șef adjunct al secției economice a Comitetului orășenesc P.C.R.-București.

Ing. I. POTOCEANU — director general al Combinatului siderurgic-Reșița.

GH. CIORĂSCU — director comercial la Fabrica de confecții-București.

Ing. I. POTOCEANU

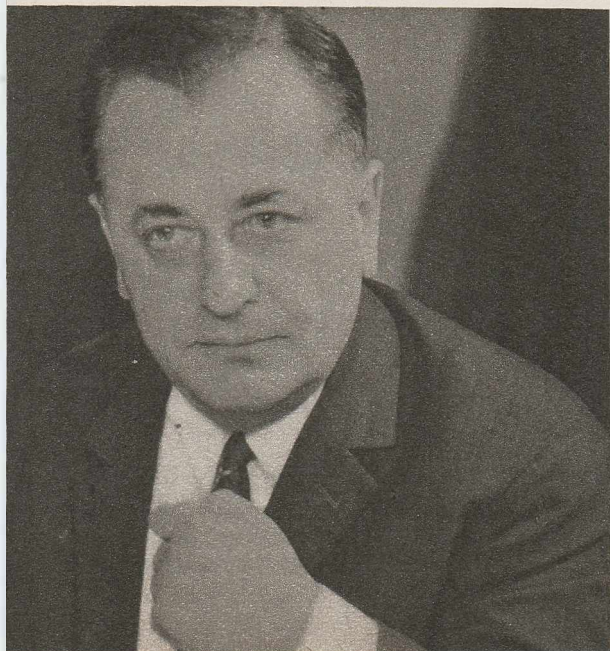

GH. SFETCU

necesitatea perfecționării

În anii construcției socialiste România a obținut succese fără precedent în dezvoltarea economiei sale naționale, în făurirea unei industrii moderne. Un factor de primă importanță, hotărâtor pentru ritmul dezvoltării noastre, a fost și rămâne permanenta preocupare pentru folosirea celor mai potrivite forme și metode de conducere și organizare a economiei. Congresul al IX-lea al partidului a subliniat necesitatea ridicării întregii activități economice pe o treaptă calitativ superioară, ca o condiție primordială a îndeplinirii obiectivelor desăvârșirii construcției socialiste. Astăzi asistăm la o largă dezbateră a unui important complex de măsuri cuprinse în Proiectul de Directive ale Comitetului Central al Partidului Comunist Român cu privire la perfecționarea conducerii și planificării economiei naționale corespunzător condițiilor noii etape de dezvoltare socialistă a României. Stadiul actual al economiei noastre — se arată în Proiectul de Directive — dezvoltarea ei în pas cu cerințele revoluției tehnico-științifice contemporane impun îmbunătățirea substanțială a structurii industriei pe ramuri; angajarea fiecărei unități în circuitul economic cu toate resursele și rezervele ei interne; creșterea gradului de pregătire, de organizare și utilizare a forței de muncă; fundamentarea științifică a deciziilor economice, concomitent cu mărirea operativității în adoptarea și aplicarea lor; ridicarea gradului de adaptabilitate a întreprinderilor la cerințele tot mai diverse și în continuă schimbare ale producției și consumului; întărirea rolului stimulator al pirghiilor economice, perfecționarea legăturilor dintre întreprinderi, astfel încât să sporească exigența, competența și răspunderea în tratarea și rezolvarea problemelor economice, în îndeplinirea obligațiilor lor contractuale.

GH. CIORĂSCU

C. PINTILIE. Aș vrea să încep prin a încerca să abordez câteva idei legate de necesitatea perfecționării conducerii și planificării economiei naționale corespunzător condițiilor noii etape de dezvoltare a țării noastre.

Planificarea în țara noastră și-a dovedit din plin eficacitatea ei prin rezultatele ce s-au obținut. Experiența dobândită în acest domeniu în anii construcției socialiste are o valoare inestimabilă.

În condițiile orînduirii socialiste planificarea este o necesitate determinată de proprietatea socialistă asupra mijloacelor de producție. Ea cuprinde nu numai întreaga economie națională, cu toate ramurile, subramurile, întreprinderile, ci tot ceea ce determină progresul complex și continuu, economic, social, cultural. A lăsa în afara planificării unele sectoare de activitate înseamnă a lăsa să pătrundă în economie

elemente stihinice care pot să creeze disproporții și să perturbeze dezvoltarea armonioasă a economiei naționale.

Orînduirea socialistă este însă un organism viu, în plină dezvoltare, ceea ce face ca anumite metode și forme de planificare eficiente într-o anumită etapă să-și piardă în alte condiții această calitate.

Într-o asemenea situație aceste metode trebuie schimbate, perfecționate. Este tocmai situația în care ne găsim noi acum. Măsurile preconizate în Proiectul de Directive țintesc să asigure, prin perfecționarea conducerii planificate, valorificarea mai completă a avantajelor și rezervelor existente în economia noastră, sporirea eficienței întregii economii. Ideea fundamentală care se regăsește în acest important document este aplicarea consecventă a

(Continuare în pag. 14-15)

Lenin, conducătorul genial al Marii Revoluții Socialiste din Octombrie.

Oricine ar fi, ori de unde ar veni, oricât de puțină vreme ar zăbovi, vizitatorul Leningradului nu poate trece grăbit pe malurile Nevei, între podurile Kirov și Liteinii, fără să-și poarte pașii pe puntea bastimentului (al cărui model nu se mai întâlnește astăzi pe nici un șantier naval) ancorat în fața Școlii de marină «Nahimov». Numele său — cunoscut pe toate meridianele și paralelele — «Aurora». Acum cincizeci de ani, salvele tunurilor acestui crucișător vesteau în cele patru puncte cardinale evenimentul memorabil care despica în două istoria multimilenară a omenirii. Ele au fost și au rămas un simbol al flăcărilor incandescente ale lui Octombrie 1917, la temperatura cărora se topiseră meterezele citadelei absolutismului țarist, ale stăpînirii burgheziei și moșierimii, se forja puterea nouă — a muncitorilor și țăranilor — se șlefua piatra de hotar care marca era trecerii de la orînduirea capitalistă la orînduirea socialistă, chemată să izbăvească popoarele de jugul exploatării și asupririi, să ridice mulțimile de sute de milioane la condiția umană, să apere și să dea noi străluciri gingașei frumuseți a lumii.

Furtuna dezlănțuită pe vastele întinderi ale Rusiei în 1917 a dat expresie elocventă nesecatelor potențe revoluționare ale maselor populare, ale alianței muncitorești-țăărănești, capacității proletariatului de a-și îndeplini misiunea istorică de clasă conducătoare a societății, rolului de avangardă al partidului marxist-leninist.

Victoria Marelui Octombrie a fost consecința logică și logică a formidabilei reacții sociale și politice generate de

una dintre cele mai crâncene realități circumscrise vreodată pe dimensiunile spațiului și pe traiectoria timpului.

Ascuțite pînă la limita care nu mai putea tolera nici o barieră, contradicțiile societății ruse, alimentate de agravarea ruinei economice și a mizeriei, de calamitățile războiului imperialist, de absența totală a celor mai elementare drepturi și libertăți civice, amplificau neconținut starea de nemulțumire și spiritul de revoltă în rîndurile truditorilor din fabrici și de pe ogoare, ale soldaților din tranșee.

O primă zguduire: revoluția din februarie 1917, care doboară jugul secular al autocrației. Dar cei ce au sîngerat pe baricade sînt frustrați de roadele izbînzii de către burghezie și sprijinitorii acesteia.

Perioada mării înfruntări între forțele care vor să înăbușe revoluția și să întoarcă Rusia înapoi și forțele care sînt pentru continuarea revoluției, pentru ducerea Rusiei înainte. Trăsătura caracteristică: creșterea torentului revoluționar. Motivul: convingerea maselor muncitoare, prin propria experiență și prin activitatea desfășurată de bolșevici, că politica guvernului provizoriu, a claselor dominante, este antipopulară, că adevărata cale a realizării năzuințelor lor fundamentale este aceea indicată de partidul făurit de Lenin: transformarea revoluției burghezo-democratice în revoluție socialistă, smulgerea puterii de stat din mîna burgheziei și moșierimii, instaurarea dictaturii proletarietului.

Acțiunile greviste și demonstrațiile.

preluarea conducerii producției de către muncitori în numeroase întreprinderi, manifestările de revoltă de la sate, atitudinea potrivnică continuării războiului a soldaților, afirmarea aspirațiilor spre libertate ale națiunilor asuprite, toate acestea arătau adîncirea procesului de radicalizare a imensei majorități a populației Rusiei. Consemnînd această stare de lucruri, generalul Brusilov scria în Memoriile sale: «Am văzut că nici un partid nu-i promitea (poporului rus — n.n.) pacea imediată și împărțirea neîntîrziată a pămîntului. Era evident pentru mine că întreaga masă a soldaților era pentru revoluție».

Pozițiile claselor dominante nu mai puteau fi salvate nici de politica preconizată de mulțimilionarul Reabușinski

(Continuare în pag. 8)

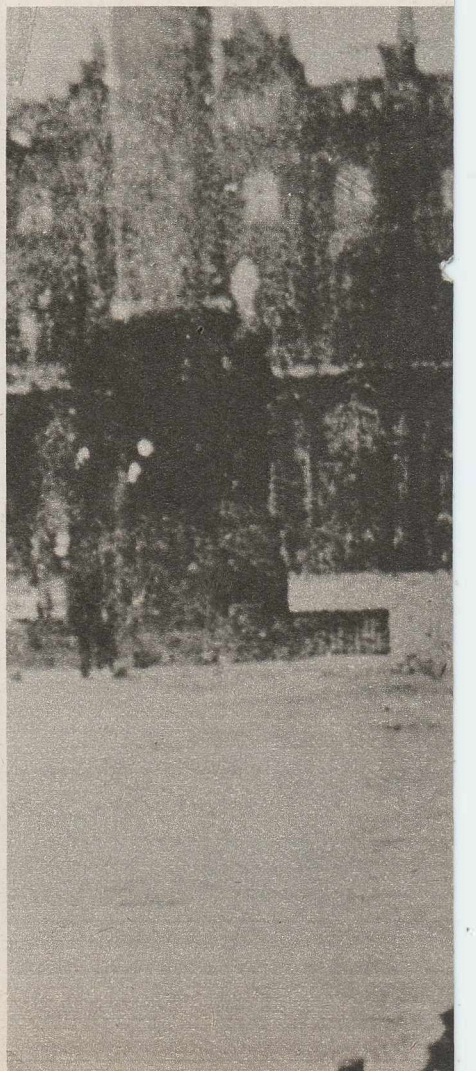
ACELE ZILE

de Const. ANTIP

▲ Ostași ai Gărzii roșii la Petrograd.

▼ Batalionul revoluționar român constituit la Odessa.

Unitate de cavalerie din legendara armată a lui Budionnii.

Moment crucial: asaltul Palatului de iarnă.

de a sugruma revoluția cu «mîna osoasă a foamei», nici de declararea drept crimă contra statului a acțiunilor anti-patronale, nici de expedițiile punitive împotriva țăranilor răsculați, nici de introducerea pedepsei cu moartea în armată.

Cuprinse de efervescenta revoluționară, masele largi îi urmau pe bolșevici, care le organizau și le călăuzeau. Călea: insurecția armată, prevăzută de Congresul al VI-lea al Partidului Comunist bolșevic din 26 iulie-3 august și pusă la ordine a zilei de către Plenara din 10 octombrie a Comitetului Central. În acest scop a luat ființă Comitetul Militar Revoluționar de pe lângă Sovietul de deputați ai muncitorilor și soldaților din Petrograd, s-a intensificat acțiunea de formare a detașamentelor de muncitori înarmați ale Gărzii roșii și pregătirea unităților militare cu stare de spirit revoluționară.

24 octombrie (6 noiembrie). Guvernul provizoriu, în panică și derută, se străduiește să-și concentreze unitățile pe care mai poate conta, îndeosebi iunkerii, spre sediul său — Palatul de iarnă. Apeluri alarmante sînt lansate spre fronturi pentru a primi ajutoare. Președintele acestui guvern, Kerenski, declară că ia în mîinile sale inițiativa și reclamă puteri excepționale.

Statul major al revoluției mobilizează, concentrează și dispune forțele insurecționale.

Spre Institutul Smolnii se îndreaptă necontenit detașamente ale Gărzii roșii și unități militare revoluționare. Marile uzine Putilov, Obuhov, Skorohod, Russkii-Renault, Schlüsselburg, Benz, Parviainen și altele, cartierele orașului sînt în fierbere. Mii de oameni primesc arme de la arsenalul fortăreței Petru și Pavel, de la depozitul Kronwerk, de la regiamente.

Muncitori înarmați și soldați preiau controlul și paza podurilor de pe Neva: Liteinii, Grenadirski, Sampronievski, Troițki și alte cinci. Sînt încercuite cazărmile unor unități militare sovăietnice (regimente de cazaci, școli militare).

La ora 8 seara, Comitetul Militar Revoluționar telegrafiază Comitetului Central al sovietelor Flotei Mării Baltice: «Trimiteți statutul» = trimiteți nave de război și detașamente de marinari.

În timp ce Lenin se îndreaptă din cartierul Lesnoi spre Smolnii, colonelul Polkovnikov, comandantul militar al orașului, apreciază situația ca fiind extrem de gravă și telegrafiază, la ora 12, Marelui Cartier General: «În deplină conștiință a răspunderii mele față de țară, vă aduc la cunoștință că guvernul provizoriu este în primejdie de a-și pierde complet puterea...»

25 octombrie (7 noiembrie). Conform planului, Garda roșie și unitățile de soldați ocupă oficiile telegrafice, telefonice și poștale, gările, hotelul «Astoria», palatul Tavricieski, Banca națională, uzina electrică și alte obiective. Cînd se luminează de ziuă, toate punctele strategice principale ale Petrogradului sînt în mîinile insurgenților, în afară de Palatul de iarnă și Marele stat-major.

La ora 11, după numai 60 de minute de la comunicatul Comitetului Militar Revoluționar prin care se anunța răsturnarea guvernului provizoriu, Kerenski își ia adio de la miniștrii săi cu formula cel puțin bizară: «Am hotărît... să întîmpin personal trupele... care se apropie»; și într-o mașină cu steguleț american părăsește Petrogradul.

La ora 2,35, în ședința extraordinară a Sovietului din Petrograd, Lenin pro-

(Continuare în pag. 10)

▲ În zilele fierbinți ale lunii octombrie a anului 1917.

▼ Pe străzile Petrogradului trec muncitorii înarmați.

clamă: «Tovarăși! Revoluția muncitorilor și țăranilor, despre a cărei necesitate au vorbit totdeauna bolșevicii, s-a înfăptuit».

La 10,40 seara, Congresul al II-lea al Sovietelor de deputați ai muncitorilor și soldaților din Rusia își începe prima sa ședință. După 3 ore de lucru, se primea vestea cuceririi Palatului de iarnă și arestării membrilor guvernului provizoriu. La orele 5, în dimineața de 26 octombrie, se adopta Manifestul «Către muncitori, soldați și țăranii!», care consemna: «Sprijinindu-se pe voința imensei majorități a muncitorilor, soldaților și țăranilor, sprijinindu-se pe insurjecția victorioasă a muncitorilor și a

garnizoanei din Petrograd, congresul ia puterea în mâinile lui». La orele 9 seara, în aceeași zi, se deschide a doua ședință a Congresului al II-lea al Sovietelor, care-și va încheia lucrările la 27 octombrie, ora 5,15. Hotărârile acestei ședințe sînt de importanță epocală: se votează «Decretul asupra păcii», «Decretul asupra pămîntului», se alege primul guvern al dictaturii proletare, Consiliul Comisarilor Poporului, avînd ca președinte pe Vladimir Ilici Ulianov-Lenin.

Explozia revoluționară din Rusia, făurirea primului stat socialist din lume au avut un larg și însuflețitor ecou în rîndurile clasei muncitoare internaționale, ale maselor populare, ale popoarelor

asuprite, determinînd un uriaș val de simpatie și solidaritate. Chemarea «Jos mîinile de pe Rusia sovietică!» constituia, în acele vremuri aspre, un adevărat memento care sensibiliza toate valorile autentice ale conștiinței universale.

Și în România, întîlnind clima prierinic al avîntului revoluționar al oamenilor muncii aflați într-o aprigă confruntare cu clasele dominante, victoria Revoluției din Octombrie s-a bucurat de o deosebită simpatie. Alături de opinia publică mondială, toate forțele înaintate ale societății românești împleteau strîns lupta pentru drepturi și libertăți cetățenești, pentru transformări democratice, pentru o viață mai bună, cu ample acțiuni

de sprijinire și apărare a tinerei puteri sovietice. Grevele și demonstrațiile de stradă exteriorizau spiritul internaționalist de susținere a cauzei primei revoluții socialiste. Cursul imprimat evenimentelor din țară de lupta revoluționară a maselor a silit guvernele de atunci să nu răspundă pozitiv presiunilor din exterior, care urmăreau să antreneze unități militare românești pe calea lipsită de glorie a intervenției antisovietice.

Viguroasele acțiuni desfășurate în sprijinul Revoluției din Octombrie, participarea multor fii ai poporului nostru la apărarea cu arma în mînă a tinerei puteri sovietice se înscriu ca un minunat capitol al prieteniei româno-sovietice. Această prietenie, pentru care au militat permanent oamenii muncii din România, s-a consolidat prin sîngele vărsat în comun de ostașii români și sovietici pe frontul antihitlerist, s-a dezvoltat și se dezvoltă în anii noștri, cînd poporul român, liber și stăpîn pe soarta sa, sub conducerea înțeleaptă a Partidului Comunist Român, înalță mărețul edificiu al socialismului pe pămîntul patriei noastre.

Victoria repurtată pe baricadele lui Octombrie a constituit prima confirmare practică a concluziilor fundamentale ale marxism-leninismului privind transformarea revoluționară a societății în conformitate cu concepția clasei muncitoare. Pe temeiul de nezdruccinat al realității ea a demonstrat caracterul perimat al capitalismului și legitimitatea socialismului.

Dar forțele ostile n-au vrut să se împace cu acest adevăr și, multă vreme, au considerat revoluția rusă drept un «experiment extravagant», iar noua orînduire făurită de ea — un fenomen efemer. Chiar în 1931, bilanțul anual al unei societăți metalurgice vest-europene notifica acționarilor că inspectorii săi «nu putuseră vizita uzinele din Iuzovka, ocupate temporar de bolșevici».

Pe drumul lui Octombrie, poporul sovietic, în frunte cu partidul său comunist, învingînd mari greutăți, furia forțelor contrarevoluției și a intervențiștilor, urgia agresiunii hitleriste, a înfăptuit prefaceri radicale, lichidînd crunta înapoiere moștenită de la regimul țarist și transformînd Uniunea Sovietică într-un stat înfloritor. Prin succesele obținute în dezvoltarea multilaterală a forțelor de producție, prin remarcabilele cuceriri științifice și tehnice în explorarea cosmosului, folosirea energiei nucleare, prin realizările în învățămînt și cultură, U.R.S.S. deține un rol esențial în dezvoltarea civilizației mondiale. Puterea economică, politică și militară a Uniunii Sovietice constituie o contribuție hotărîtoare la întărirea forțelor socialismului și păcii în lume.

La semicentenarul Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, ideile socialismului constituie o realitate vie în 14 țări, care cuprind un sfert din suprafața globului și o treime din populația acestuia, formînd sistemul mondial socialist; sub loviturile mișcării de eliberare națională s-a prăbușit sistemul colonial al imperialismului, noi și noi națiuni fiind atrase la creația istorică; au crescut rîndurile și influența mișcării comuniste și muncitorești internaționale: s-a format și se afirmă tot mai activ un larg front antiimperialist. În unirea acestor uriașe forțe rezidă chezașia realizării aspirațiilor de progres și pace ale popoarelor, a asigurării securității lor împotriva oricărui atentat al reacțiunii imperialiste.

Steagul roșu al socialismului flutură biruitor, arătînd perspectiva întregii omeniri.

CE PĂRERE AVEȚI?

Ca și în anii trecuți, revista «Flacăra» vrea să vă cunoască părerea: **CARE SÎNT CEI MAI BUNI ACTORI ROMĂNI ȘI STRĂINI AI ANULUI? CARE SÎNT CELE MAI BUNE FILME PE CARE LE-AȚI VĂZUT ÎN 1967?**

Răspunsurile — care vor fi trimise pe adresa redacției pînă la data de 1 decembrie 1967, cu mențiunea pe plic Pentru ancheta «Flăcării» — trebuie să cuprindă părerile dv. privind:

- 1) Cel mai bun actor român de film văzut în 1967.
- 2) Cea mai bună actriță româncă de film văzută în 1967.
- 3) Cel mai bun actor străin de film văzut în 1967.
- 4) Cea mai bună actriță străină de film văzută în 1967.
- 5) Cel mai bun film românesc văzut în 1967.
- 6) Cel mai bun film străin văzut în 1967.
- 7) Cel mai bun actor român de teatru văzut în 1967.
- 8) Cea mai bună actriță româncă de teatru văzută în 1967.
- 9) Cel mai bun interpret român de muzică ușoară ascultat în 1967.
- 10) Cea mai bună interpretă româncă de muzică ușoară ascultată în 1967.

Rezultatele acestei anchete vor fi publicate în numărul nostru de Anul nou.

disc

● O lăudabilă inițiativă a casei noastre de discuri este, fără doar și poate, imprimarea «Cincede patriotice»: «Hora Unirii», «Tricolorul», «Pe-al nostru steag», «Imnul eroilor» și «Pui de lei». Și-au dat concursul Orchestra simfonică și corul Radioteleviziunii (dirijor, Carol Litvin), precum și Ansamblurile reunite ale M.F.A., M.A.I., și S.P.O.B. (!?! — bănuim că ar putea fi vorba despre Sfatul Popular al orașului București), acestea dirijate de Dinu Stelian, precum și corul Conservatorului «Ciprian Porumbescu», sub bagheta lui C. Romășcanu (EXC-868).

● Compatriotul nostru Traian Grozăvescu (1895-1927) a fost considerat unul din cei mai de seamă artiști lirici ai Vienei din toate timpurile. Din arhiva înregistrărilor pe vechile și rarele plăci de gramofon s-au putut reconstrui (mai mult decît acceptabil) cele câteva arii din opere care compun programul discului ECD-1160. Vocea unică a lui Grozăvescu, de-o limpezime și de-o căldură rar întâlnite, ne cucerește și după 40 de ani. Se cîntă Mozart, Wagner, Bizet, Puccini, Verdi și Leoncavallo.

● Karel Anceri, eminentul conducător de orchestră, cunoscut publicului nostru din nenumăratele înregistrări impinate la noi, ne oferă, de la pupitrul Orchestrei simfonice a Filarmonicii cehe, o elevată creație muzicală, înțeleasă și expusă în cel mai autentic stil contemporan. Ascultăm, într-o interpretare ireproșabilă, scene din baletul «Romeo și Julieta» de Serghei Prokofiev. Există și o versiune stereo (ECE-0305), reținînd faptul că ea conține numai 7 fragmente din balet, față de 10 cît cuprinde versiunea monoaurală (ECE-0295).

● Pentru amatorii de studii ai limbilor străine la domiciliu, «Electrecord»-ul oferă în colaborare cu Editura didactică «Limba franceză» (cl. VII și XI), «Limba rusă» (cl. XI), «Limba engleză» (cl. VII și XI), «Limba germană» (cl. XI).

carte

● Pînă la sfîrșitul anului vor apărea la Editura pentru literatură universală următoarele traduceri din literatură sovietică: Lirice, o antologie a poeziei

sovietice contemporane însumînd opere a 28 de poeți (Ana Ahmatova, E. Miezlaiteis, B. Pasternak, Bela Ahmadulina, Evtusenko, Voznesenski etc.); Rusia scaldată în sînge, roman în două volume de Artiom Vesiolii (1899-1938) (trad. M. Gafon și M. Chițuș); **Crestele Saianilor**, trilogie-frescă a vieții siberiene din perioada 1896-1906 de S. Saratakov (în românește de Em. Suter și E. Șişmanian); romanul **Operația O.M.R.C.** de Lev Nikulin (versiune română de S. Recevski și Alice Toader), tema romanului fiind lupta dusă în anii 1921-1927 împotriva agenților străini și a contra-revoluționarilor vremii.

● Scriitorul Maria Arsene e prezent în librării cu o nouă carte: **Hotel Ambasador**. Evocînd momente din insurgența armată, Maria Arsene se dovedește și de astă dată scriitorul în lucrările căruia documentul trăiește în bună vecinătate cu transfigurarea artistică a faptului de viață, a autenticului. Cartea e prefată de Gh. Dinu. Ilustrația, Tia Pelcz.

● Petre Stoica traduce și prefățează un volum reprezentativ din opera poezicului G. Trakl — **Poezii**. După traduceri mai vechi ale lui Ion Pillat și Lucian Blaga, este încercarea cea mai cuprinzătoare de a-l prezenta, la noi, pe marele poet.

● O carte turistică interesantă este cea descriind un itinerar posibil și foarte atractiv **De-a lungul șoselei Oradea-Mangalia**. Textul — bun — al lui Nicolae Minei este pas cu pas ilustrat de un număr apreciabil de fotografii.

● **Celebrul Pentameron** (50 de poezii) al italianului Giambattista Basile (sec. XVII) este acum la îndemîna noastră în limba română. Traducerea aparține lui Aurel Covaci (care a mai transpus, între altele, o altă capodoperă a neolatinității — **Lusiada** lui Camões) iar prefața, documentată — lui Petru Creța. Pe cînd **Heptameronul** Margaretei de Navarra și alte meroane din literatura lumii?

● Un scriitor albanez interesant este Migjeni, din căruia operă Grigore Brîncuși a tradus un număr de schițe și povestiri apărute la Editura pentru literatură universală sub titlul **Fruclul oprît** (prefața aparține traducătorului).

● O carte care ar putea deschide o serie este cea a lui Golobin, intitulată **Memorii** (traducere, Victoria Ursu; prefața editurii — cum o veni asta?). Există în literatura lumii un număr practic inepuizabil de astfel de scrieri, care ar putea alimenta copios și foarte profitabil curiozitatea cititorului. Să sperăm în traducerea lor.

cinema

● **Ocolul**. Un film atins de aripa poeziei adevărate, un film al iubirilor risipite și al înțelegerii tîrziu, dar fără suspine și compasiuni. Realizator — regizorul bulgar Peter Kaishev, bun cunosător al limbajului cinematografic. În rolurile principale — doi actori de mare sensibilitate: Nevena Kokanova («Tu-

Sophia Loren

Danny Carrel

tunul», «Hoțul de piersică») și Ivan Andonov. Filmul a fost distins cu Medalia de aur și Premiul Fipresci la Festivalul internațional de la Moscova, 1967.

● **Operațiunea Crossbow**. Tema mult asaltată a «spionajului și războiului» într-un film de concentrare epică, realizat cu seriozitate. Ceea ce nu e puțin. Regia — Michael Anderson. În distribuție — o armată de actori, unul și unul: Sophia Loren, George Peppard, Richard Johnson, Tom Courtenay («Singurătatea alergătorului de cursă lungă»), Lili Palmer.

● **Un idiot la Paris**. Serge Korber, regizor care are la activul său și filme fără idioți, ne trage pe sfioră cu vreo două replici de duh și cu farmecul a doi actori: Jean Lefevre și Danny Carrel.

● Mari cineaști pe ecranele noastre: **Francesco Rosi** («Sfidarea»), **Andrzej Wajda** («Cenușă și diamant»), **Anthony Mann** («Cimarron»).

● Nu pierdeți aceste filme: **Sora cea mare** (regia — Gh. Natanson), **Procesul de la Verona** (regia — Carlo Lizzani), **Subteranul** (regia — Virgil Calotescu).

● După un scenariu al scriitorului iugoslav A. Selimovici, regizorul francez Alexandre Astruc («O viață») va realiza filmul «Trăsnit deasupra Adriaticii». În rolul principal — Pierre Brice.

muzică

● Nu putem să nu subliniem eforturile Orchestrei simfonice a Radioteleviziunii de a întocmi programe în care noul și diversitatea să constituie puternice puncte de atracție. Iată, de pildă, sumarul concertului acestei săptămîni (9 noiembrie) care cuprinde nu mai puțin de două prime audiții de lucrări contemporane: Filip Lazăr «Concert de cameră pentru baterie și 12 instrumente» și Luigi Dallapiccola — «Zbor de noapte», o piesă vocal-simfonică la care-și dau concursul soprana Emilia Petrescu, baritonul Nicolae Gafon și tenorul Valentin Teodorian. Cea de-a treia (dar nu ultima!) piesă din program este «Concertul în Re minor pentru orgă și orchestră» de J.S. Bach, avînd ca solist pe distinsul organist G. Fischinger (din R.F. a Germaniei). Dirijează — Ludovic Bacî.

● **La Opera Română** (6 noiembrie) spectacol **Carmen** de Bizet cu o excelentă mezosoprană din Franța: Marie Luce Bellary.

● **La Sala Palatului** (4 și 5 noiembrie) formația sovietică de estradă «Estonia», cu un program întocmit din piese estoniene, românești și din repertoriul internațional al genului.

● Radiodifuziunea a transmis recent un interesant medalion consacrat artistului

emerit și profesorului emerit Constantin Stroescu. Autorul emisiunii, Sandu Nănescu, a prezentat aspecte bogate și variate din îndelungată carieră a tenorului. Impresiile muzicale ale lui Constantin Stroescu transmise cu acest prilej au contribuit la reușita emisiunii.

plastică

● **Mimi Șaraga-Maxy** — pictură. A treia expoziție a unei artiste la care se constată evidente mutații în viziunea picturală. Mimi Șaraga-Maxy ne propune (liber să ne placă sau nu) structuri imaginare, un univers baroc, o pictură care se vrea a spațiului dinamic (Galeriile de artă, bd. N. Bălcescu 23).

● **Eugen Crăciun** — pictură. Lucrările expuse alcătuiesc trei cicluri distincte: «Iarnă», «Muzică», «Plante». Priveștile de iarnă ale lui Eugen Crăciun își doresc ceva din poezia zăpezilor, iar instrumentele muzicale sînt purtătoare ale unor sensuri metaforice. Lucrările din ciclul «Plante», de o evidentă și cam plată tendință decorativă.

● **Alexandru Cumpătă** — pictură. Aproximativ 20 de pinze care ar putea să amintească experiența cubistă (chiar dacă nu în ipostaza ei cea mai glorioasă), prin accentuatele dezarticulări ale planurilor și volumelor din unele lucrări.

teatru

● **Omagiu închinat semicentenarului Marii Revoluții Socialiste din Octombrie** **Cele zece zile care au zguduit lumea** (după cunoscutul reportaj al lui John Reed de H. Müller și H. Stahl) (Vezi pagina 12.)

● **Sergiu Fărășan** revine pe scena Teatrului «C.I. Nottara» cu o dramă reamintind climatul de idei și patetismul dezbaterii din «Steaua polară». Dar actuala **Lovitură** se constituie mai mult ca un portret scenic, acțiunea diluindu-se și preferindu-se printr-o ochiurie cam largi ale texturii dramatice. Eroul de prim-plan al piesei, inginerul Soveja — un «tinăr furios» în orînduirea socialistă cu, firește, o foarte precisă finalitate a miniilor sale, rămîne totuși un cîștig cert al scenei noastre, mai ales după ce a beneficiat de excelența interpretare a lui Dorin Varga (vom mai auzi vorbindu-se de acest tinăr actor în teatrul nostru). Regia — Crin Teodorescu.

Dorin Varga

● Scriitorul polonez S. Mrozek s-a făcut cunoscut în lumea întreagă prin dramaturgia sa violentă, demascatoare.

Tango aduce într-o viziune originală o sevecență din imaginea descompunerii lumii burgheze. La Teatrul Mic, spectacolul are o calitate cu totul și cu totul excepțională. (Vom reveni pentru a-l discuta amănunțit.) Deocamdată vă sfătuim să vă rezervați imediat bilete! **Tango** face parte dintre acele spectacole rare pe care nu ai voie să nu le vezi. Realizator — Radu Penciulescu. Excelente roluri — deosebite compoziții artistice: George Constantin, Olga Tudorache, Florin Vasiliu, O. Cotescu; încă dominat de rol, Victor Rebengiuc. Un personaj aparte, cîndat și poetic creează Eliza Ploeanu. În atmosferă, decorul Adrianei Leonescu.

● Tot la Teatrul Mic **Bătrînele și Marea**, spectacol pe ritmurile poemelor lui Iannis Ritsos, în traducerea Ninei Cassian. Regizorul Iannis Veakis a compus un spectacol convenabil, urmînd meandrele poezilor, uneori cam monoton. Desenat cu inspirație doar prin câteva elemente de decor, cadrul scenografic al Eleni Veakis. Dintre interprete menționăm pe Leopoldina Bălanuș, Eliza Ploeanu, Tatiana Iekel. Sugestiv, poetic și ea, muzica lui Mikis Theodorakis — autorul celebrului cîntec din filmul «Zorba», și al cărui proces va începe

curînd la Atena: coloneilor ne placînci muzica, nici ideile lui Theodorakis.

● **Suflete tari** de Camil Petrescu la Teatrul Național din Craiova. O nouă încercare de descifrare a lucidei dramaturgii proprii lui Camil Petrescu, apărînd însă și la tente melodramatice.

● La Teatrul de stat din Reșița, în premieră, piesa actorului-autor Ion Omescu: **Veac de iarnă**. Regia — Val Mugur; scenografia — Elena Veakis.

● Un teatru popular — cel din Turnu-Severin — și stagiunea sa: **Sălbaticii** de S. Mihalkov (regia și scenografia — Emil Bozdoghină de la Teatrul Național din Craiova). **Capcana** de R. Thomas (regia și scenografia — Ion Văran de la Teatrul din Arad). **Visul unei nopți de iarnă** de Tudor Mușatescu (regia — George Bulandra, scenografia — Vasile Buz de la Teatrul Național din Craiova).

Eliza Ploeanu

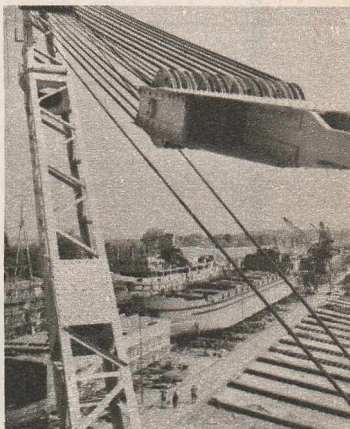

sport

Pronosticul antrenorului TITUS OZON la Concursul Pronosport nr. 44 — etapa din 5 noiembrie 1967

I. Dinamo Bacău-Petrolul	x
II. F.C. Argeș-«U» Cluj	1
III. «U» Craiova-A.S.A.	1
IV. Jiul-Steagul roșu	1
V. U.T.A.-Farul	1 x
VI. Flacăra-C.S.M.S.	1
VII. A.S. Cugir-Gaz metan	x
VIII. Industria sîrmei-C.F.R. Timișoara	1 x
IX. Atalanta-Torino	x 2
X. Cagliari-Milan	x 2
XI. Internazionale-Bologna	1
XII. Juventus-Roma	1
XIII. Sampdoria-Napoli	x

coperta noastră

Încadrate în efortul întregii economii, șantierele noastre navale produc vase maritime și fluviale de tipuri diverse și tonaje mereu sporite.

Fotografie de Dumitru F. DUMITRU

cartea lui john reed pe scenă

Scenă din spectacolul «Cele zece zile care au zguduit lumea».

Invitat să monteze primul său spectacol pe scena Naționalului, regizorul Mihai Dimiu e stăpînit de un trac ușor de înțeles: transpunerea scenică a «Cele zece zile care au zguduit lumea» (dramatizare de H. Müller și H. Stahl a binecunoscutei cărți scrise de ziaristul american John Reed) presupune un gest artistic extrem de pretențios. Să construiești o frescă teatrală de dimensiuni monumentale a Marii Revoluții din Octombrie fără a da monumentalului un caracter emfatic, declamator; să miști în scenă cu dezinvoltură acel uriaș personaj colectiv care e masa (sînt folosiți în spectacol peste 100 de actori) și să-i individualizezi totodată fațetele umane atît de diferențiate; să încheși cele 14 tablouri într-un tot artistic unitar, străbătut de un suflu, de o idee comună, iată obligații

artistice care nu pot fi surmontate cu ușurință, mai ales cînd ai fost devansat de uluitorul, cu totul excepționalul spectacol realizat la teatrul «Taganka» din Moscova.

— Mă interesa nu atît o reconstituire istorică, de culoare locală și pitoresc, ci sublinierea unei idei ce mi se pare esențială în piesă: cea a cuceririi puterii, a puterii politice dar și a puterii oamenilor asupra lor înșiși. E un lucru profund omenesc în această carte a lui Reed: cei care fac revoluția, muncitori și țărani simpli, inimoși, știu că revoluția e un lucru necesar, cerut de istorie, ei au sentimentul că răspund față de istorie, fără a avea totodată și conștiința măreției lor istorice. Nu toți luptătorii știu de la început ce au de făcut, luciditatea și știința le vin prin comuniști, prin forța

organizată, conștientă. În piesă se arată tocmai acest profund proces de transformare umană, de ridicare a conștiinței politice și sociale; am încercat să văd deci revoluția nu numai în gesturile ei mari, spectaculoase, ci înăuntrul, dinăuntru oamenilor. Sper ca de aici să vină caracterul de simplitate al spectacolului, la care țin mult...

Mihai Tofan a construit cadrul necesar demonstrației scenice a lui Mihai Dimiu într-o formulă aproape abstractă, strict funcțională: pe o turnantă sînt instalate un șir de trepte. Prin a căror rotire diferențiată de planuri se sugerează ascensiunea, mersul înainte al istoriei. Elemente de decor puține, abia sugerate.

— Jocul actorilor va rima cu acest decor, cu întreaga con-

cepție a spectacolului, continuă Mihai Dimiu: am dorit o interpretare dominată de un realism auster, economicos, un joc în care nu se vor folosi gesturile mărunțite și nu se vor manevra micile obiecte cotidiene. Pentru interpretarea Naționalului mi-a oferit, într-adevăr, condiții excepționale: nu există actor din teatru (mă refer la bărbați) care să nu apară pe scenă, fie și pentru a schița un rol din cîteva replici, de la Toma Dumitriu, Marcel Enescu, Chiril Economu, Lazăr Vrabie la Ghiță Popovici-Poenaru, Gh. Cozorici, Mihai Fotino, Florin Piersic, Gh. Nagacevski... Mă bucur de colaborarea tuturor acestor actori de talent ai Naționalului și fără îndoială că prezența lor constituie o garanție pentru calitatea spectacolului.

și iată că „ocazia“ s-a oferit...

Există actori pe care îi uităm. Pe care sîntem invitați să-i uităm (câci nu cred în teoria ingrăditudinii publicului, a cărui ținerere de minte adoarme grabnic atunci cînd nu îi e zgîndărită de un nou afiș). Stagiuni întregi actorii aceștia dispar de pe scenă. Sînt poate la mijloc pierterii repertoriale care mai calcă uneori — în numele unor vorbe mari și rar împlinite — peste cite un actor de valoare, ignorîndu-l, mai sînt cîteodată

și subiectivității regizorale, și iată că actorii talentați stau și așteaptă. Așteaptă o piesă, un rol, așteaptă marea «ocazie».

Tamara Buciuceanu (nu ați uitat-o, sper) a fost și ea constrînsă să aștepte. Dar nu și-a îngăduit-o: cunoaște prea bine valoarea fiecărui an din viața unei actrițe. Și-a transferat verba comică de la teatrul din Giulești la cel de Comedie, în căutarea contextului optim și a timpului pierdut, s-a reîntors «acasă» după o dezamăgire și cîteva stagiuni ne jucate, a ajuns și pe scena Operetei, încercînd o versiune mai tînă și mai opulentă a Wauvrinei. Și iată că abia acum, într-un spectacol pe care biata trupă nomadă a Teatrului «Giulești» (cu sediul în interminabilele reparații) îl dă azi aici, mîine dincolo, cu o comedioară polițistă a mult huliului și mult jucatului Robert Thomas — «Martorii se suprimă» — ea a reușit să ne arate ceea ce avea de arătat: că are un umor scenic de o factură cu totul specială (amintînd poate, cu un plus de temperament zgomotos și cu un minus de meditație amărui, de hazul clovnesc al Juliettei Masina); a arătat că, pe scena

noastră, ea poate crea un gen aparte de comediană, de care se cam duce lipsa de la dispariția regretatei Sonia Cluceru. «Martorii se suprimă» e un fel de recital umoristic al Tamarei Buciuceanu și fie și numai acest argument ar putea justifica prezența piesei în repertoriul unui teatru constrîns la existența de peregrinări a căruței cu paiațe. Dar nu e numai asta. Ne supărăm grozav ori de cîte ori un nou Robert Thomas e anunțat la vreun teatru, acuzăm teatrul de facilități repertoriale, dar ne grăbim să mergem la premieră și ridem în hohote (firește, dacă spectacolul e bine făcut); pentru că acest autor boulevardier francez (pe care l-a ecranizat pînă și Hitchcock) e un abil constructor de «suspense» și veselie; pentru că el are marea dar de a aduce publicul — diferitele pătri ale publicului! — la casa de bilete (lucru pe care nu-l mai neglijează nici un teatru la ora actuală), iar arta lui «comercială» nu e niciodată de prost gust.

Montînd «Martorii...» Geta Vlad a făcut exact ceea ce trebuia, cred, retrăgîndu-se discret în culise, renunțînd la

«truvaieri» regizorale frapan-te, lășînd piesa să fie a actorilor și pentru actori, mai bine-zis a unui actor și pentru acel actor: spectacolul e acum un portret comico-detectivist al telefonistei Alice Postic, așa cum arată ea în interpretarea Tamarei Buciuceanu: breton rotund, obraz rotund, ochi mari rotunzi, siluetă rotunjoară, debit carețos, voce asurzitoare, tîrziu candori romantico-juvenile, proaspete pasiuni detectiviste... Tamara Buciuceanu își desenează eroina — poate uneori chiar cu un evitabil exces de rîvnă — în culorile tari ale burlescului, cu tente de bufonerie, neobisnuite în interpretările feminine, dar cu atît mai insolite. E adevărat că aceasta rupe oarecum interpretarea ei de cea a restului trupeii, care se păstrează, în afară poate de Astra Dan, în limitele unui joc sobru, cuminte, stîns. Să găsim aici gestul colegial de a lăsa Tamara prim-planul spectacolului? Poate. Deși nu cred că era nevoie. Tamara Buciuceanu se afla oricum în fața «ocaziei» așteptate...

Rubrică realizată de Sanda FAUR

Cu elemente insolite Tamara Buciuceanu își desenează eroina.

Tradiția epocii clasice a matografului sovietic este petuată în contemporan de către o nouă generație de regizori. Sînt discipolii polilor lui Eisenstein, Pudovkin și Dziga Vertov. Generația anilor '40 a cîm filmului sovietic noi strălucind mai departe tenirea înaintașilor și cîm dînd prestigiul școlii sovietice. Astăzi, în cea de-a jumătate a deceniului al 41-lea, o nouă generație de zori a preluat ștafeta. Și p numeroasele nume de cîm aflăm cîteva pe care film cente le recomandă drep sonalități demne de gloria de dinaintea lor.

«După părerea mea — regizorul Grigori Ciuhra artist trebuie să întrunească însuși: talentul, persoana și simțul cetățenesc. Tul trebuie să fie cetățean. Fiecare sistem social ir artistului problemele salcifice. Fiecare generație mărește, țelurile sale no crește». În creația cinematică a lui Ciuhrai prec sale teoretice își află o și fericită reprezentare.

Al 41-lea, care marca deceniu în urmă reînnoireceptuală și stilistică a film sovietic, și pînă la **A fost un moș și o babă**, Ciuhra cîștigă notorietate prin creații caracteristice generații de cineaști, atît matică cît și ca mod de ex într-un fel, se poate cîm că Grigori Ciuhrai, des drumuri noi de afirmare matografului sovietic, o punte dinspre genera lor '40 spre tinerii afirmări în ultimii ani. C reprezentativ nume a d în scurtă vreme acela: zorului Marlen Hupfey. S cîm o privire asupra ul sale două filme.

Distins cu premiul sp juriului la al 26-lea festivă țian (în 1965), **Am do de ani** se recomandă p tinenta prospecție psih în lumea de gînduri, se te și aspirații a tineretului temporan. «Linia» su este simplă. Eroul, Sergi întors printre ai săi dup facerea serviciului milita stătu importante schimb mutații în psihologia cel piați. Prietenii săi din co s-au maturizat, au aduși, unii s-au căsăto preocupări noi, griji r mod de viață nou. O i inexprimabilă pune se pe erou. În ciuda unei materiale excelente, el nuă să nu-și afle locul ir tate, să dibuiască, să ca spere. O va întîlni în pe frumoasa și vesela Pentru o clipă își regăsi niștea sufletească, dar v pede decepționat atunva înțelege că aspirații lipsite de trînicie și vis drăzene, sînt incompatibile propriile idealuri. Și se va reîntoarce printru razi, printre aceia care adevăratul preț al pri și care îl vor ajuta să reg sensul adevărat al vie această canava de subie țiev, cu sprijinul unor remarcabili, — Viaceslav Marianna Vertinskaja — lizat o adevărată frescă logică despre tineretul

află bune

în sugestii și sensuri porane. Ultimul film al lui, **Ploaia de iulie**, a și adâncește reușita ară. Cu recunoscutele tăți de psiholog, cu unel- etului, cu acel roman- țarcăt de semnificații al 65 și cu măiestria sa stabilă în redarea coti- pe ecran, Huțiev se de o altă vîrstă a tine- oina sa care 27 de ani- rsta la care omul își ște crezurile și aspira- rsta la care un anume : viață, deliberat ales, ențiază fisurile și limi- țuev știe să împărta- pectatorului date esen- spre victoriile și înfrin- -recunoscute sau nu — petrec înăuntru! Spectatorul este con- abilitate spre conclu- riată ale eroinei: convin- ă ceea ce ea caută și de la oameni există urat, convingerea că ge- tea, cinstea, bogăția su- nu sînt vorbe goale ă efectiv. rimul detașament al ti- regizori sovietici face eîndoiis, și un alt re- arte personal, tempe- artistic neobisnuit, An- kovski. Mai bine decît e noastre l-a recoman- icului **Copilăria** lui el film deosebit de fru- osebit de crist și de- te sincer, acel film cu te resurse lirice, care tit de convingător de-

spre război, despre prietenie, despre Om. Regăsim parcă, în filmele sale, accente dramatice specifice unui Bunuel sau unui Kurosawa, tensiunea spirituală a unor profunde dezbateri filo- zofice. Plasîndu-și acțiunea ul- timului film — **Rubliov** — în secolul al 15-lea — pată albă nu numai pentru film, dar și pentru literatură și chiar pen- tru istoriografie — Tarkovski tratează magistral evenimentele epocii în care a trăit și a creat un mare artist: pictorul Andrei Rubliov. Am avut fericitul prilej să asist la o avanpremieră mos- covită a filmului său, încă ne- definitivat. Performanța sa ar- tistică este ieșită din comun: filmul este o dezbateră cu pro- funde trimiteri filozofice des- spre condiția artistului de ori- unde și oricînd.

Se pot scrie multe despre evoluția unor artiști care repre- zintă — în spirit — tendințele noii generații de regizori so- vietici, chiar dacă vîrsta reali- zatorilor nu mai este aceea a primei tinereți. Vîrsta, de alt- fel, contează cel mai puțin. Ne vom permite să-l cităm pe unul dintre decanii de vîrstă ai fil- mului sovietic contemporan, Mihail Romm: „Cu 49 zile din- tr-un an» voiam să realizez ceva nou. Treînd de 60 de ani, țin neapărat să fac un film mai tînăr ca mine. «Să notăm deci, remar- cabilul și statornicul cuplu tînăr al cinematografilei sovietice, Alov și Naumov — autorii ne- uitatelor pelicule **Pavel Kor- ceaghin** și **Pace noului venit** — care a realizat prin **O pove- ste amară**, după cum s-a mai scris, «prima ecranizare într- a- devăr dostoevskiană a unei o- pere dostoevskiene», dînd via- ță concretă, pe peliculă, unei afirmații a marelui scriitor rus: «Lumea mea fantasmagorică e

mai reală decît realitatea». Să notăm, de asemenea, ultima creație a lui Igor Talankin, re- putat autor al unor filme ca **Serioja** și **Preludiul, Stele de zi**, «o sensibilă povestire cinematografică despre om și despre vremuri». Unul din co- laboratorii săi apropiați, Gheor- ghi Danelia, s-a făcut și el bine- cunoscut în lume prin romața cinematografică deosebit de sensibilă **Pășind prin Mos- cova**.

Impresii foarte recente vin să se adauge acestui sumar «tur de orizont». Tînăra și deosebit de frumoasa regizoare sovie- tică Larisa Șepitko se înscrie de la primele sale două filme (**Arșița și Aripi**) printre cei mai reprezentativi regizori ac- tuali. Nu putem decît să re- gretăm că n-am văzut încă pe ecranele noastre un film pre- cum **Aripi**: este o introspecție psihologică care scoate la iveală frumusețile spirituale de mare profunzime ale unui personaj aparent comun, ca mulți alții din jurul său, desprins din coti- dianul vieții sovietice. Deși foar- ce tînăr, un alt regizor cu reale perspective, Vasili Șușkin, are de pe acum la activ Marele Premiu la Festivalul internațio- nal al filmului pentru tineret de la Veneția. Această recom- pensă este un serios indiciu de calitate. În sfîrșit, Festivalul fil- mului sovietic din acest an ne-a recomandat călduros un «nou venit»: **Zosia**, primul lung me- traj al tînărului regizor Mihail Boghin — o poveste «de război» cu mari disponibilități lirice, denotînd o sensibilă cunoaștere a sufletului omesc — anunță nu numai un real talent artistic, dar și o evoluție promițătoare. «Ștafeta» se află în mîini bune.

Călin CĂLIMAN

na Bolotova, liceana pe care am cunoscut-o cu 9 ani în urmă în filmul «Casa în care locuiesc» (regizori — Kulidjonov și Segel) în rolul fetei ce-și dorea aripi, asemeni păsărilor, este astăzi dintre vedetele ecranului sovietic.

„noul locatar“

Nu în toate împrejurările televiziunea dă impresia că ar subaprecia spiritul și discernămintul celor cărora li se adresează (vezi cronică de săptămîna trecută). Uneori se întîmplă dimpotrivă: întîlnim o aparentă supraapreciere a pregătirii artistice și filozofice a masei telespectatorilor, a capacității lor de a înțelege sensurile ascunse ale unor opere metaforice. Ni se explică adesea lucruri elementare, se repetă informații cunoscute de toată lumea și deodată o piesă ca «Noul locatar» este aruncată publicului fără aparatul critic indispensabil pentru a-l pune în temă. Se repetă oarecum fenomenul semnalat în presă în ceea ce privește prefațarea cărților: cele de mult catalogate și cu un loc precis determinat pe scara valorilor literare se bucură în toate edițiile de interminabile introduceri docte. În schimb, cărțile mai noi ale unor autori neincluiți încă în clasamente oficiale sînt lipsite, din prudență, de orice caracterizare din partea editorului.

Eugen Ionescu este — e adevărat — un autor mult jucat în ultima vreme pe scenele noastre. Dar publicul care frecventează sălile de spectacol unde se prezintă «Scaunele», «Cîntăreața cheală», «Rinocerii», «Regele moare» formează doar o mică parte din numărul posesorilor de televizoare. Pe de altă parte, fiecare dintre teatrele care au lansat aceste piese și-a făcut datoria de a întocmi un caiet-program sugestiv și mai ales explicit. Că televiziunea ar fi trebuit să procedeze într-un mod similar o dovedesc nu numai nedumeririle mărturisite de un mare număr de telespectatori ci și deosebirile dintre exegezele propuse post-festum de către telecronicarii.

Televiziunea a avut o inițiativă remarcabilă: l-a abordat direct pe autor și l-a convins să vorbească telespectatorilor români. Tulburătoarea întîlnire cu acest original creator a reprezentat o mare bucurie pentru admiratorii lui Eugen Ionescu. Pentru edificarea celor ce nu-l cunoscuseră dinainte ar fi fost însă nevoie și de altceva: de o scurtă incursiune în universul întrebărilor sale fără răspuns, de o discuție despre obsesia morții în teatrul ionescian. Fără a cădea în păcatul unui didacticism în contradicție cu intenția declarată de scriitor de a formula întrebări (și nu de a prescrie soluții), un prezentator avizat ar fi putut să ofere cîteva sugestii: un nou locatar, un om nou, intră în încăperea deocamdată goală în care își va duce zilele. Îl întîmpină lumea preexistentă apariției lui. I se oferă, se pune la dispoziția lui, vrea să-l seducă, să i se impună, să-l intimideze. Madame Mathilde folosește vorbele de fiecare zi ale unei portărese ca toate portăresele. Dincolo de această aparență banală, spectatorul este îndreptățit să întrezărească întruchiparea simbolică a maternității, a atracției sexuale, a infinitului număr de fire care îl leagă pe om de semenii lui, de societate. Dar noul locatar respinge categoric toate avansurile lumii exterioare reprezentate de madame Mathilde, închide și apoi condamnă fereastra prin care ar putea pătrunde privirile vecinilor și, debarasat de toate aderențele și solicitările, începe să-și construiască un univers propriu. Și-l mobilează după gustul său, cu obsesia unei anumite simetrii, în conformitate cu un plan de care este mîndru. Încep să vină obiectele, lucrurile. Par puține, mici, derizorii în raport cu imensitatea camerei pregătite să le primească. Dar nebănuit de repede fluxul lor scapă de sub control, devine copleșitor, absurd, înspăimîntător. Mobilele sînt acum monstruoase, sufocante, incompatibile cu o viață în limitele normalului. Dar noul locatar se complăce în cavoul pe care și l-a construit pentru că așa a vrut. Vocabularul lui tot mai rarefiat s-a redus la un gîfuit de satisfacție.

Acumularea s-a încheiat. Izolat, prins sub obiectele care l-au covîrșit, locatarul s-a instalat fericit în mormîntul în care-și va aștepta sfîrșitul.

Să medităm, deci, ne invită autorul, la rosturile unei asemenea vieți egotiste, claustrate, la rosturile autocon- damnării la izolare și moarte. Să reflectăm, vom continua noi, la măsura în care ceea ce se propune observației noastre este condiția generală, obligatorie, a vieții umane sau este cazul particular al unui individ, al unei categorii, al unei epoci...

Pornind de la o asemenea (sau altă) expunere a datelor problemei, telespectatorii s-ar fi orientat mai lesne pe coordonatele filozofiei ionesciene. Mai ales că realizatorii spectacolului de la televiziune nu s-au îndepărtat nici o clipă de aceste coordonate. Fiecare dintre ei merită cîte un cuvînt bun, iar Doina Levinga, semnatară scenografiei, un elogiu fără rezerve. Mobilele absurde, absolut nefuncționale, scoase parcă dintr-un nopanicum de obiecte-monștri invadeau cadrul într-un crescendo frenetic, dement. Șt. Mihăilescu-Brăila este un actor care nu mai are nevoie de recomandări. Și totuși partenera lui, Ioana Ciomîrtan, l-a eclipsat de data aceasta printr-o creație vîdînd o neobșnuită forță de expresie și inteligență scenică.

Așadar, un spectacol bun cu un prolog admirabil și o absență de nescuzat: comentariul.

Felicia ANTIP

necesitatea perfecționării

principiului centralismului democratic prin îmbinarea organică a conducerii centralizate a economiei naționale, în ansamblu, cu o mai largă autonomie a unităților în care se desfășoară nemijlocit producția.

Toate măsurile ținesc spre ridicarea continuă a eficienței economice, în toate formele de activitate productivă.

Este poate cazul să repetăm o idee esențială, și anume că tehnica, ca atare, oricât ar fi de perfecționată, nu își dezvăluie întreaga eficacitate decât în cadrul unei anumite conduceri și a unei anumite organizări.

Dacă ne referim la momentul economic actual al unora din întreprinderile noastre, constatăm că tehnica de înalt nivel cu care sînt dotate nu oferă în toate cazurile rezultatele pe care s-a scontat. Una dintre cauze: organizarea și conducerea sînt rămase în urmă în aceste unități industriale. Proiectul de Directive scoate pregnant în relief necesitatea îmbunătățirii formelor și metodelor de conducere și de organizare a producției.

În primul rînd se arată că nu s-au promovat în suficientă măsură metodele muncii de conducere colectivă în condițiile în care problemele de conducere au devenit foarte complexe și, oricît ar fi de priceput un conducător, nu le mai poate rezolva singur. În al doilea rînd se critică menținerea în activitatea de conducere a unor metode legate de centralismul excesiv, mai ales în condițiile în care acesta creează baza concentrării unui aparat numeros și de specialitate în organele centrale, adeseori cu atribuții paralele, și care frînează activitatea întreprinderilor limitîndu-le inițiativa.

PETRE TURCU. Indiferent pe ce treaptă ierarhică se află un conducător, că e maistru, director general sau inginer-șef, cred că la noi, ca și în țările cu o economie puternic dezvoltată, el trebuie să îndeplinească cel puțin cinci funcții principale: de prevedere și planificare, de organizare, de coordonare, de dispoziție și, bineînțeles, aceea de control. De la început trebuie să recunoaștem că experiența conducătorilor întreprinderilor noastre este mare. Neplăcut este însă faptul că această experiență nu este sintetizată, nici generalizată și utilizată de către cei interesați. Ca să fie exact înțeles voi exemplifica. În unele țări se obișnuiește ca periodic să se întâlnească 10 sau 12 directori ai unor întreprinderi, concerne sau trusturi diferite pentru a discuta o problemă care este cea mai acută în perioada respectivă, de exemplu: formele de perfecționare a cadrelor în întreprinderi, posibilitățile de folosire a calculatoarelor electronice etc. Tema care urmează să fie discutată este comunicată în prealabil. În cadrul întrunirii fiecare face o expunere de 4-5 minute asupra felului în care se prezintă problema pusă în discuție în întreprinderea sa. În felul acesta cei 10 sau 12 directori intră în posesia unor idei, a unor

informații care pot să exprime tendințe, încercări de soluții etc. De remarcat că în cadrul acestor «întruniri colegiale» nu se trag concluzii și durată lor nu depășește o oră, două. Astfel de întâlniri între directorii întreprinderilor se pot organiza și la noi în vederea efectuării unui larg schimb de experiență, așa spune chiar mai mult, ca în funcție de specificul problemei ce urmează a fi discutată să fie invitate și unele cadre de specialiști în domeniul respectiv din cadrul Academiei, din învățămînt etc.

Și la noi se practică unele forme dar... direcția generală din minister convoacă trimestrial, pentru 2-3 zile, pe toți conducătorii de întreprinderi și contabilii șefi din subordinea direcției respective în ședințe comune de lucru însă se pierde mult timp pentru că fiecare director ține să facă precizări cu privire la toate problemele ce se ridică în întreprindere, se discută toți indicatorii de plan, în fine, un întreg bilanț al realizărilor și greutăților, ca la orice ședință.

S-a remarcat că preocuparea pentru organizarea întreprinderilor are același caracter continuu ca însăși procesul de producție. De aceea formele organizatorice se cer permanent îmbunătățite, în așa fel ca ele să fie adecvate producției pe care o organizează. După părerea mea nici una dintre atribuțiile enumerate la început nu pot fi îndeplinite integral de un singur om fără o organizare bine pusă la punct. Mi se pare că problemele organizării activității de conducere a întreprinderilor nu au fost văzute întotdeauna pînă acum de ministere și chiar de unii conducători ca niște elemente care pot ușura activitatea celui care conduce. La noi nu s-a încetățenit încă ideea că o delimitare precisă a atribuțiilor fiecărui cadru de conducere sau chiar executant atrage în mod nemijlocit după sine o eficiență sporită a întregii activități. Din analizele pe care le-am făcut la diverse întreprinderi am constatat că în multe din acestea, ca să nu zic la majoritatea, organigramele date din 1962-1964 și erau făcute sub formă de state, liste de funcțiuni. După părerea mea acestea nu mai corespund etapei actuale de dezvoltare a întreprinderilor. Așa cum se arată în Proiectul de Directive, «Normele generale ale organizării și funcționării întreprinderii, drepturile și obligațiile ei vor fi stabilite în statutul tip al întreprinderii de stat. Pe baza statutului — adoptat și completat de centrala industrială cu elementele specifice activității ei — fiecare întreprindere va stabili propriul regulament de organizare și funcționare». Regulamentul de organizare a întreprinderilor trebuie să definească în mod clar atribuțiile fiecăruia, de la conducere la ultimul salariat. El va trebui dat spre consultare și studiere viitorului salariat o dată cu fișa de angajare. Evident că o bună organizare nu e posibilă decât în condițiile apropierei conducerii de producție, așa cum precon-

zează și Proiectul de Directive.

GH. CIORĂSCU. Aproximativ conducerii de producție se realizează în primul rînd prin crearea centrelor industriale care vor prelua o parte din atribuțiile actuale ale ministerelor. Iată, de pildă, următoarea prevedere a Proiectului de Directive: «Centrala industrială se va ocupa de comercializarea produselor atît pe piața internă cît și la export». Cît de importantă este această prevedere va reieși din următorul exemplu. Româno-export este o întreprindere a Ministerului Comerțului Exterior, ai cărui reprezentanți încheie și pentru noi contracte. Adeseori aceștia cînd fixează cadrul comenzilor — și nefiind specialiști în confecții — omit să ia o serie de elemente de la clienți (dimensiuni, modele etc.). Comenzile încep să parcurgă un drum lung: de la direcția generală a Româno-exportului la direcția noastră generală tutelară. În final sosesc la noi. Cînd facem analiza comenzilor respective constatăm că lipsesc o serie de elemente și detalii. Sîntem obligați să dăm telefoane clienților în străinătate, să discutăm, să convenim, și timpul trece, planul întreprinderii se dă peste cap, termenul de livrare stabilit de contractul inițial este depășit. Toate aceste inconveniente trebuie să dispară o dată cu înființarea centrelor industriale.

STRATEGIA CONDUCERII ÎNTEPRINDERII

PETRE TURCU. Să reluăm în discuție o problemă care mi se pare importantă: aceea a structurii organizatorice. Ea trebuie să răspundă în primul rînd necesității procesului de producție propriu-zis. În al doilea rînd ea are menirea să permită o dezvoltare a cadrelor în perspectivă. La unele uzine se constată tendința creșterii numărului cadrelor de conducere: ingineri șefi, directori adjuncți, directori etc., subordonați directorului general. Conducătorii, cînd simt că au prea multe sarcini, cred că le rezolvă mai ușor dacă au mai mulți oameni în subordinea lor directă, cărora să le poată repartiza. De fapt ești mai stingherit cînd ai în subordine un personal numeros. De regulă 80-90 la sută din structurile organizatorice pe care le-am studiat suferă de aglomerarea conducătorului: directorul general are în subordine 10-12 funcții de conducere, directorul adjunct 4-5, inginerul șef 2-3. De exemplu la Uzina de anvelope «Danubiana» directorul general avea în subordine 13 compartimente și servicii, în timp ce directorul tehnic avea numai 4 iar inginerii șefi între 1 și 5 organe subordonate. Practica demonstrează însă că un conducător nu poate coordona în condițiuni optime decît 4 pînă la 6 funcții de conducere. Există apoi un fenomen artificial de aglomerare cu răspunderi a directorului general. Dacă serviciul de export al întreprinderii merge prost, acesta se subordonează directorului general.

Dacă se înființează un organ de protecția muncii, i se atribuie tot lui. În ce privește serviciul controlului de calitate, tot directorul general îl dirijează. S-a pus că aceste servicii trebuie să depindă de directorul general pentru că acesta are autoritatea cea mai mare. E adevărat. Dar menirea primordială a unui conducător este aceea de a prevedea și de a organiza.

GH. SFETCU. Desigur că un singur om, în condițiile creșterii gradului de complexitate caracteristică producției moderne, nu are posibilitatea materială să cuprindă o sferă prea largă de probleme. Amploarea și diversitatea acestora impun găsirea celor mai eficiente forme de conducere ale întreprinderilor. Astfel perfecționarea conducerii devine o condiție de bază a sporirii eficienței producției și a muncii. «Conducerea unipersonală» specifică unei anumite etape de dezvoltare a întreprinderilor este acum depășită. Merită să fie subliniat un fenomen, după părerea mea, interesant: practica cotidiană impunea consultări colective și directorul se folosea de această formă de muncă. Dar adeseori consultările erau mai mult sau mai puțin formale, urmărindu-se doar ratificarea unor decizii luate dinainte. Proiectul de Directive arată limpede că îmbunătățirea metodelor de conducere este indisolubil legată de aplicarea principiului conducerii colective, de folosirea tezaurului experienței și înțelepciunii colective.

Structura economico-organizatorică preconizată a fi aplicată în economie va valorifica mai deplin inițiativele și va duce la întărirea răspunderii tuturor organelor și cadrelor de conducere. Centrala industrială care reunește întreprinderi cu profil similar sau din ramuri conexe va fi condusă de un consiliu de administrație și de un birou executiv tocmai pentru a se asigura o conducere colectivă, după cum întreprinderea va fi dirijată de un comitet de direcție. Trebuie să remarcăm că aceste organisme vor fi compuse, în afara cadrelor de conducere permanente, și de specialiști din afară — cadre didactice, oameni de știință, persoane cu experiență îndelungată.

RĂSPUNDEREA DIRECTĂ

MIRON POPESCU. Bineînțeles că, pentru a valorifica la maximum avantajele și rezervele economiei noastre socialiste, trebuie să înlăturăm tot ce nu mai corespunde stadiului nostru actual de dezvoltare. Aș accentua doar un singur aspect, acela al sistemului de informare. În cadrul întreprinderilor se constată o lipsă de informare, pe de o parte, asupra sarcinilor pe care trebuie să le îndeplinească fiecare salariat și în special cei din structura aparatului de conducere și, pe de altă parte, o lipsă de informare asupra legăturilor ierarhice și funcționale. În țările cele mai dezvoltate din punct de vedere industrial fie-

care întreprindere, cu mijloace proprii sau apelând la colaboratori externi, studiază posibilitățile de stabilire a unui sistem de comunicații eficiente, folosind la maximum resursele locale. La multe întreprinderi se pune un accent deosebit pe organizarea unui sistem de informații în domeniul personalului, prin care se realizează o integrare mai bună a acestuia și, bineînțeles, o mărire a stabilității lui. Astfel, încă de la sosirea în întreprindere angajații primesc numeroase informații cu caracter general asupra scopului activității întreprinderii și în special a sectorului în care vor lucra, asupra sarcinilor precise care le revin și asupra legăturilor ierarhice sau de colaborare în cadrul cărora vor fi cuprinși. Informațiile amintite sînt în general cuprinse într-o broșură de prezentare în care, în mod obligatoriu, este introdus și textul contractului colectiv, al convenției comune, care stabilește obligațiile reciproce ale salariatului și întreprinderii. Ele sînt însă completate de o vizită a întreprinderii cu prezentarea principalilor responsabili ai activității sectorului de lucru. Carența de care aminteam mai sus își găsește acum cea mai bună soluție. Este vorba de larga informare a salariaților preconizată să se facă pe două căi, care pînă acum practic nu existau: în primul rînd prin participarea în colectivul de administrație al centralei industriale și în comitetul de direcție al întreprinderii a unor reprezentanți ai salariaților; în al doilea rînd, prin adunările generale ale salariaților în care se vor analiza modul în care s-a îndeplinit planul, rezultatele obținute, neajunsurile și cauzele lor, situația beneficiilor realizate etc. Aceasta asigură o largă participare a colectivului de salariați la buna desfășurare a activității întreprinderii. Se creează în acest fel climatul necesar de trecere de la o atitudine pasivă la adeziunea activă, ca participant

la un fenomen economic complex. Este ceea ce se precizează în Proiectul de Directive prin «afirmarea opiniei sociale în viața economică». De altfel participarea largă a oamenilor muncii la activitatea de conducere a întreprinderilor, chiar a economiei, sub diverse forme care implică cunoașterea cit mai completă a realizărilor economice, a constituit una din coordonatele principale ale aplicării principiului democrației muncitorești în cadrul creat de forma de conducere bazată pe centralismul democratic.

I. POTOCEANU. Ca un element semnificativ al complexului de măsuri cuprins în Proiectul de Directive, se desprinde cu claritate obiectivul perfecționării a însuși mecanismului exercitării conducerii. Sînt eliminate practicile formale de centralism excesiv, îngrădirile de ordin administrativ.

Tutela mărunță s-a manifestat sub diverse forme. Am să dau un exemplu care mi se pare concludent. Pentru realizarea unor investiții de cîteva zeci de mii de lei apărea un număr enorm de probleme. Era vorba de investiții mici, cerute într-o anumită etapă pentru bunul mers al producției. Dar aceste investiții practic nu le puteam finanța. Or, dacă unui conducător de întreprindere i se acordă încrederea de a gira o activitate economică ale cărei rezultate sînt de ordinul miliardelor de lei, e normal ca el să poată dispune de cîteva zeci de mii de lei pentru investiții.

C. PINTILIE. Actuala legislație privind mica mecanizare nu dădea această posibilitate?

I. POTOCEANU. Aceasta prevede ca în 2-4 ani investiția să aibă eficiență economică, or, sînt anumite lucrări, de producție sau securitatea muncii de exemplu, strict necesare, care nu intră în domeniul micii mecanizări. Dar să revin. O altă manifestare a centralismului excesiv o constituie planificarea de

la centru a unor produse secundare. De aceea mi se pare foarte importantă precizarea din Proiectul de Directive care prevede ca centralelor industriale și întreprinderilor să li se acorde dreptul — respectînd indicatorii planului de stat — să-și poată adapta operativ propriile planuri în așa fel ca să evite rigiditatea în prevederile de detaliu.

PETRE TURCU. Deseori documentele de partid și acum Proiectul de Directive arată că activitatea de planificare nu trebuie privită ca un scop în sine, că ea trebuie pusă în slujba dezvoltării economice a țării. Eu cred că mai întîlnim, acum, cazuri cînd indicatorii de plan nu stimulează ridicarea nivelului tehnic al produselor, cum ar fi stabilirea planului de fabricație al întreprinderii pentru producția de utilaje complexe (utilaje siderurgice, utilaje pentru industria chimică etc.), în tone. Ce se întîmplă în acest caz? Se iau cu preponderență numai comezii care nu necesită un efort de creație, singura preocupare rămînd numai îndeplinirea planului în unități fizice. Dacă mergem mai departe și avem în vedere că la fiecare produs prețul în lei/tonă se corelează cu produse similare, cu cît un utilaj are tone mai puține prețul este mai mic, deși practica mondială arată că modernizarea unui produs înseamnă reducerea greutății lui. Or, dacă produsul are o greutate mai mică, el reprezintă o soluție mai modernă și ar trebui să i se acorde și un preț mai mare. Nu vine aceasta în contradicție cu progresul tehnic?

În numărul viitor vom continua relatarea dezbaterilor mesei noastre rotunde, care s-a continuat cu abordarea unor probleme importante ca: apropierea conducerii de producție și înlăturarea paralelismelor, munca colectivă, ridicarea eficienței economice a întreprinderilor și alte idei de bază ale Proiectului de Directive.

ȘIRETUL CU BOCLUC

de Eugen FRUNZĂ

— Îmi permiteți o întrebare. Cum vă simțiți în postură de client? Adică în acele împrejurări, presupun destul de dese, cînd pașiți pragul unui magazin.

— Prost.

— N-ați vrea să explicați?

— Vă dau un exemplu. Am pornit într-o zi de acasă la ora 17 trebuind să mă întorc neapărat în cel mult 45 de minute ca să-mi schimb ținuta vestimentară și să iau drumul unei săli de concert. Știți, era Festivalul Enescu. Iar mie mi se rupsesse șiretul de la un pantof și nu aveam altul de rezervă. Asta-i tot. O nimica. Magazinul, la doi pași. Deci, timp berechet.

Întru în magazin și văd o «coadă» cît un șarpe antediluvian. Ciudat cum răsar la noi «cozile». Să juri că există undeva un resort ocult pentru organizarea și proliferarea lor. De astă dată «coada» viza — ce credeți? Niște lame de ras extrafine. Iar clienții, nu vă mirați, erau în majoritate femei. Ce să fac? Aștept cu ochii la ceas și cu nervii întinși ca strunele de țambal. Și trec astfel pe puțin douăzeci de minute. Răbdare, îmi spun, de trei ori răbdare. Și mai aștept. Și, într-adevăr, ajung nevătămat, deși leoarcă de sudoare, la teighea.

— O pereche de șireturi, vă rog.

Dar o dată cu glasul meu mai răsună vreo șapte, subțiri, înfierbîntate.

— Cinci lame!

— Un pachet!

— Lame, tovarășe!

Întind mina ca să fiu remarcat, dar alte vreo șapte mîini mă concurează nemilos. Vînzătoarea nu se grăbește. Ba, culmea ironiei, se mai și angajează într-o lungă discuție cu șefa de raion. După cîte înțeleg, e vorba de niște roșii, de o sacoșă verde și de bărbatușă care nu o ajută în treburile gospodăriei. Între timp înghesuiala crește, mîinile se agită nervos și mă aud repetînd cu insistență:

— Dudaie, șireturi! Vă rog, șireturi!

Dar lamele, sumedenia de lame, îmi taie orice elan. Timpul se scurge cu cinism și păcătoasele de șireturi îmi pun în primejdie frumusețea de concert. Care-i soluția? Ridic tonul în legitimă apărare:

— Ascultă, tovarășe, cît ai de gînd să ne ții așa?

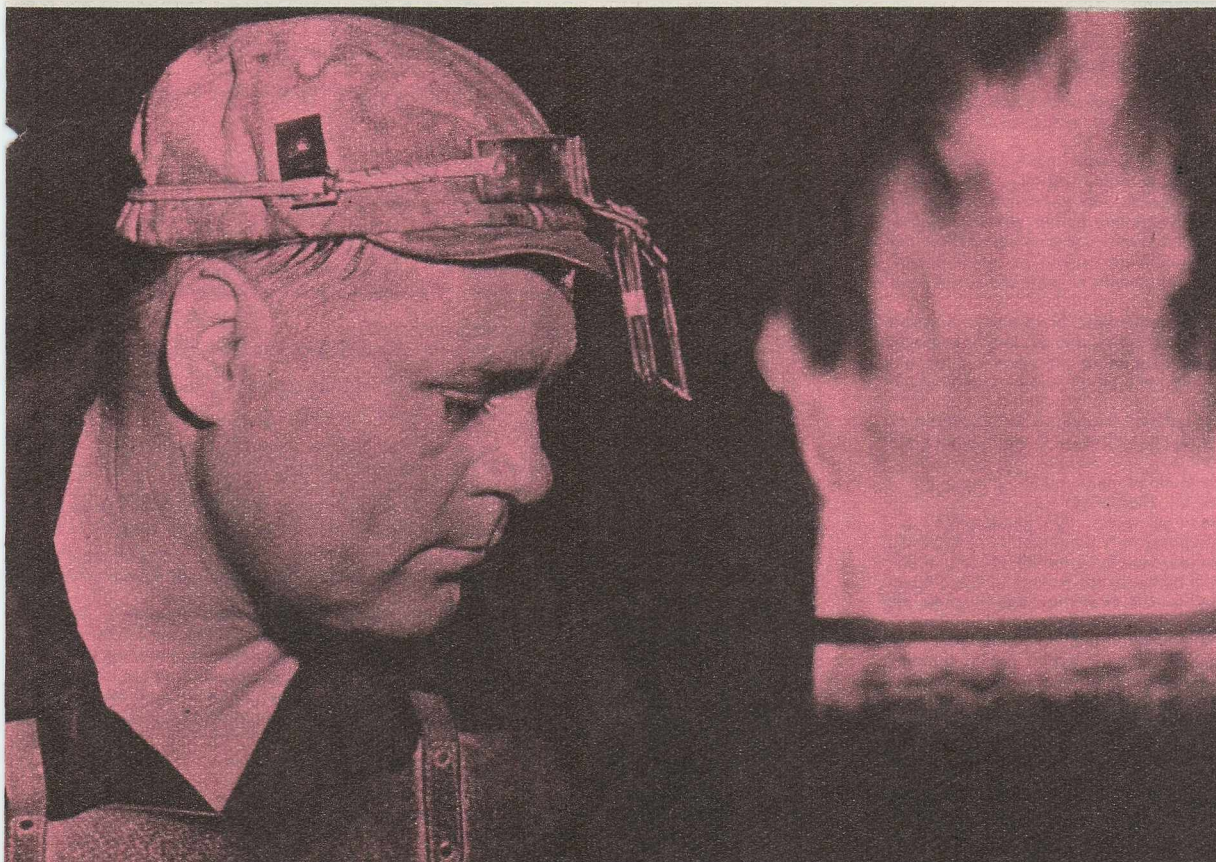
Atît mi-a trebuit. O cascadă de fulgere țîșni din gura rujată a preopinentei, pe cînd șefa de raion se retrase tactic după o perdea. Dar nu numai atît. Ca să-și demonstreze autoritatea, du-duia se apucă să servească în sflrșit clienții veniți în urma mea, ignorîndu-mi total prezența. Metodă care, mărturisesc, m-a doborît definitiv. Ceașul mă teroriza. Trebuia să renunț și la șireturi și la condica de reclamații. Am fugit într-un suflet pînă acasă, am înodat cu chiu cu vai două capete de șiret și, spre norocul meu, n-am pierdut concertul.

Prin urmare, îngăduiți să vă întreb la rîndul meu: cum se poate simți un client care, după ce asudă martiric în înghesuiala datorată stupidității birocratice, se mai și pomenește tratat, de fapt maltratat, ca o secătură sau un milog?

— Prost, fără îndoială.

— Asta spuneam și eu. În foarte multe cazuri, a cumpăra un lucru trebuincios nu înseamnă — cum ar fi normal — prilej de satisfacție, ci tracasare, opinteli, nădușeli, acreală, ba și umilință.

Prin urmare, ar fi de mult timpul ca, prin organizarea mai practică, mai ingenioasă a unităților comerciale, prin selecția mai severă a personalului, prin instaurarea unui regim de comportare civilizată strict obligatorie, să dăm clientului bucuria și respectul datorat. Credeți că s-ar găsi cumva clienți care să protesteze împotriva unor astfel de măsuri?

Înainte de a se fi sfârșit prima jumătate a lunii august, Dumitrana încă figura pe lista de artificieri ai unei secții speciale a uzinelor «Malaxa» sub numele de Ionete Gheorghie. Angajarea se făcuse cu complicitatea unui tovarăș aflat aici de multă vreme, om de nădejde, care admisesese că actele noului salariat, de altfel bine falsificate, împreună cu dovezile de vechime și recomandările altor directori, erau în regulă. În dimineața unei zile călduroase omul acela îl întâmpinase în ușa halei de lucru, foarte agitat. Dumitrana îl vedea pentru prima oară atât de neliniștit.

— Ce s-a întâmplat, nene? — făcuse cu un calm aparent sub care se ascundea de fapt destulă griji.

— E fierbere mare. Nemții au reclamat că din trei proiectile numai unul face explozie, ca să nu mai vorbim despre decalibrări...

— Și?

— Vor veni în anchetă.

— Cînd?

— Azi.

Era prost, prost de tot, pentru că de dispărut fără să nască bănuielei nu putea să dispară de vreme ce intrase în incinta uzinei, și, rămînînd, putea să piardă întîlnirea de la 12 pe care o avea cu inginerul Comșa. Trebuia să aștepte să vadă cum se vor desfășura lucrurile. Și cum nemții se sculau ca totdeauna de dimineață, pe la 8 și jumătate, pe pavajul curții, apără o mașină din care coborîră trei ofițeri, rași la sine, gravi, bătrînd din cizme, nervoși, ceretînd furioși geamurile direcției generale. Se ivi un bărbat cu părul alb, roșcovan, adus puțin de spate, politicoș și meticulos, vorbind încet, ceea ce îi enervă încă de la început pe noii sosiți.

— Unde este domnul Malaxa? — întrebă agresiv șeful lor, un căpitan uscățiv, lung, și discutînd cu gesturi rupte.

— În concediu — răspunse placid inginerul șef al uzinelor, într-o germană perfectă.

— Cum, domnul Malaxa mai pleacă în concediu în astfel de împrejurări? — se mirase ofițerul.

— De ce nu? — întrebă puțin ironic bărbatul cu părul alb. Este foarte ocupat tot timpul anului și în luna august lipsește de obicei.

— Și dv. cine sînteți?

— Inginerul șef al uzinei. Numele meu este Șerban.

Nu-și strînseseră mîinile, ofițerii nu mai aveau timp să fie politicoși.

— Cu ce vă pot fi de folos?

— Să ne arătați secția în care se lucrează materialul pe care ni-l livrați.

Nu spusese bombe, ca și cînd acest cuvînt ar fi fost trivial, și inginerul șef aprecie decența oaspeților.

— Pofțiți după mine.

Dumitrana privea de la un geam al halei toată această scenă.

— Ce-au făcut trepădușii lui Malaxa de azi de dimineață? — întrebă.

— Ne-au scos din ateliere ca să cerceteze bancurile.

— Și lăzile alea?

Maistrul lucrase de unul singur, dovedind o inițiativă rapidă.

— Le-am scos pe coridor și le-am acoperit cu nisip. Dacă o să întrebe cineva vom spune că sînt ale pompierilor și au fost așezate acolo în vederea exercițiilor de apărare pasivă.

Inginerul urmat de ofițerii germani și de șefii de ateliere intraseră în imensa hală afumată. Mergeau agitat. Cîțiva trepăduși explicau febril procesul de producție, adaptările făcute în vederea «livrării materialului» pentru regimentele de artilerie ale Marelui Reich. Căpitanul se oprise în fața carcerii de lemn, nelipsite la vremea aceea din nici o întreprindere românească.

— Ce este asta? — întrebă cu mina în șold, pușin surprins de ceea ce vedea.

— O carceră pentru muncitorii.

— A, iată! Deci aveam dreptate, la dv. nu există disciplină.

— Este o măsură preventivă, de obicei n-o folosim.

— Foarte rău — remarcă interlocutorul.

Se sună sirena de apel și muncitorii se adunară într-o mișcare lentă, plictisită, ce nu scăpă noilor sosiți. Erau mulți, negri, cu fețe încruntate. Știau ce avea să urmeze și nu le făcea nici o plăcere să audă iar discursul inginerului șef. Agenții Siguranței îi mînu din urmă cu indemnuri și injurături scurte:

— Mișcă, măi, camarade, că ne apucă prînzul, ori n-auziți apelul?

— Haide-haide, mai repede, că n-aveți oase în burtă.

Maistrul mai bătrîni scupau cu silă la picioarele lor și îi întrebau cu o falsă naivitate:

— Mă, țică, da pe mămăița aia a ta de ce n-o aduci, mă, aici, să facă ordine?

— Mai ai frați pe-acasă tot atât de deștepti?

Într-un sfert de ceas hala fu aproape plină. Sosiseră și oamenii din alte secții, unii numai din curiozitate, alții gata să spună la inghesuală ce nu le convenea. Dumitrana privea mulțimea asta neagră, tăcută deocamdată, adunată sub geamurile negre ale acoperișului înalt. Inginerul șef se urcase pe o mică platformă de fier și căuta cu privirea absentă peste grămada de oameni. În spate, tepeni ca niște popice, stăteau cei trei ofițeri germani, înmănușăți, gravi, palizi, cu fețele bine bărbierite, parcă atunci lăsate de brici. Un interpret de ocazie traducea micul discurs al inginerului șef care vorbea acum fără o prea mare convingere:

— Domnilor, din rapoartele sosite de la Marele stat-major al comandamentului german rezultă că în uzina noastră au loc sabotaje. Între noi, mai precis, în mijlocul dv., lucrează bolșevici, oameni vinduți inamicului, adică așa categorii de indivizi care trădează înaltele interese ale țării. Am să vă arăt ce a livrat uzina noastră săptămîna trecută armatei. Gurguță, adu lada aia!

În fața platformei apără un lucrător blond și spătos, împingînd un cărucior cu piese demontate. Inginerul șef se aplecă, era încă suplu, și ridică o tijă metalică din care lăsă să cadă un pumn de nisip.

— Vă place? — întrebă puțin patetic, atât cît îi cerea rolul lui.

— Frumos lucrat! — șopti cineva în spatele lui Dumitrana.

Cuvintele oratorului de ocazie curgeau acum monotone, fără convingere.

— Vă aduc la cunoștință că orice tentativă de sabotaj va fi surprinsă de aici înainte și că vinovații vor fi înaintați Curții marțiale. Dumneavoastră, deși civili, sînteți supuși legilor militare care, așa cum știți, nu cruță cînd e vorba de trădare de patrie. Vreau să vă mai spun că, deși v-am mărit salariile și sînteți scutiți de front, atitudinea dv. ne dă de gînd. Se lucrează încet, fără dragoste de muncă...

— Adică cum vine asta? — întrebă cineva din fundul halei.

— Dragoste de muncă? — se miră altul. Doar nu facem biscuiți, facem bombe! Agenții se precipitară prin mulțime cu ochii aprinși, curioși să știe cine a vorbit:

— Care ești, mă, ăla? — întrebau în dreapta și-n stînga.

— Mutu de la Manutanță — făceau lucrătorii, dîndu-și coate.

— Mă, spune, mă, că pușcăriă vă mîncă! Mama voastră de bolșevici și trădători...

Ofițerilor li se traducea cuvînt cu cuvînt ce se spunea și de o parte și de cealaltă.

Căpitanul se precipită spre inginerul șef și îi spuse marțial:

— Pofțiți, uitați-vă ce spirit anarhic domnește în uzina dv. Iată de ce dușmanul se află la granițele țării dv. și asta pentru că prin ceea ce faceți, mai bine-zis prin ceea ce nu faceți, îl ajutați pe inamic. Dar, va preveni, dacă nu aveți dv., noi vom găsi destule lagăre și pușcării pentru ei!

Inginerul șef se întoarse dezgustat spre ofițeri și-i spuse ritos:

— Las-o dracului, domnule! Nu-mi mai ține discursuri. Ce să le fac? Sînt mulți și uniți!

Ofițerul, apucat subit de un elan oratoric, se precipită spre mica balustradă de fier a platformei și începu să vorbească cerînd insistent traducătorului să-l tîlmăcească în românește. Urmă o jumătate de oră de imprecății, de amenințări, de lăudăroșenie găunoasă despre forța recunoscută a armatei germane, fu invocată alianța sfințită a României cu Marele Reich și totul se termină printr-o patetică și răstită promisiune de cîștigare a războiului, datorită ultimelor arme secrete.

Mulțimea lucrătorilor asculta, nu în tăcere, dar nici protestînd, bărbații aceia plini de zgură și de unsoari aveau pe chip ceva nesuferit, ironic, bațjocoritor, și asta nu mai putu suporta multă vreme nici falnicul ofițer al Wehrmachtului. Salută deci cu brațul ridicat, strigînd gutural:

— Heil Hitler! — după care părăsi estrada improvizată, cu o întoarcere pe călcie demnă de invidiat.

Îl urmașă precipitat ceilalți doi ofițeri, inginerul șef, abia țînîndu-se după ei, și trepădușii, nădușiți toți, importanți, plini de ei, gesticulînd, amenințînd și promițînd o ordine exemplară în viitorul cel mai apropiat.

— Scăparăm ușor! — spusese maistrul privindu-l pe Dumitrana.

— Nu mai au nici ei convingerea de la început! — remarcă celălalt. Au obosit. Mașina scrișie.

Avea alte lucruri mai importante de întrebă, așa că îi lăsă să se întoarcă spre ieșirea halei și se retraseră într-un colț mai ferit.

— Nene Stănică, ia spune mai bine cum stai cu oamenii de aici?

— Dacă aș zice bine aș minți... Binișor.

— Știu despre ce este vorba?

— Pe ocolite. Vorbesc și eu în dodii, ei se mai prefac că nu pricep, oricum le place...

— Poligon ați făcut?

— Făcut.

— Unde?

— Există niște cărămîdării la Colentina. Acolo mergem de două ori pe săptămîna.

— Legal, tot, în regulă?

— Da cum? Conform dispozițiilor regulamentului de apărare pasivă. Trageri în vederea deprinderii luptelor cu partizanii. Ni se dau două puști Manlicher și ținte, gloanțe adevărate, trei de cap, plus cele oarbe. O plăcere...

Maistrul mai avea și el de pus o întrebare:

— Mie una să-mi spui: cînd?

— Nu mai e mult.

— Dar așa, cam cît?

— Nene Stănică, cine știe multe, moare. M-am dus. Ai grijă pe aici, dacă întreabă cineva de mine, spui că am certificat medical: amigdalită cronică. M-am înșeles cu doctorul, știe ce să cînte dacă o să-l i din scurt.

Peste o oră se afla în Cotroceni, în fața casei colonelului Dănculescu. Sosise, conform înțelegerii, la sfert de ceas după inginerul Comșa care discuta cu gazda. În odăi era cald, mirosea a piele încinsă și a tutun bun. Întîlnirea cu ceilalți trebuia să aibă loc abia peste un ceas. Colonelul îi explica ceva lui Comșa care-l asculta atent, era vorba despre cunoștințele lui din armată, pe urmă vorbiră despre șansa de a putea folosi această casă atât de liniștită.

— Te rog să mă crezi, zicea Dănculescu, dacă ne-vastă-mea nu ar fi plecat la băi, cum face de obicei în luna asta, mi-era mai greu s-o conving să plece din casă pe o astfel de vîpie...

— Evident, evident, aproba inginerul privind biblioteca cu cărți legate în piele de Cordoba.

Dumitrana îi salutase, le strînsese mîinile la amîndoi și rămăsese lîngă fereastră privind grădina opărită de căldură din curte. Strada era pustie, lumea din acest cartier aristocratic al Bucureștiului se evacuasă de mult de frica bombardamentelor. Comșa, înainte ca gazda să părăsească locuința, îl mai întrebă pe colonel, parcă să se asigure de un lucru mai vechi stabilit între ei:

— Și situația la palat care mai e?

— Bună. Regele e permeabil.

— Ce să înțeleg prin această permeabilitate?

— Că va face tot ce i se va cere.

— Domnule colonel, sînt convins că ajutorul dumneavoastră, ca în toate ocaziile, va fi substanțial...

— Îmi permiteți să mă retrag? Cheile știți unde să le lăsați, voi reveni peste două ore...

Rămăseseră singuri.

— Ei! — făcu inginerul. Cum stăm?

— Binișor, îl imită fără să vrea Dumitrana pe maistrul lui.

— Ești desigur curios să știi pentru ce te-am convocat?

— Cu voia dv. poate o să afl.

— E vorba de un act politic.

Dumitrana înțelegea ușor ce i se spunea, dar aici trebuiau mai multe amănunte.

— Iată despre ce este vorba. O să ne întîlnim cu cîțiva reprezentanți ai fostelor partide politice, dizolvate de Antonescu. Trebuie ajuns la un acord, la o coordonare a acțiunilor comune.

— Conțați pe oamenii aceștia?

— Într-o insurecție și o neutralitate valorează ceva, darmită un acord?

— Înțeleg.

— În ce mă privește sînt la fel de sceptic ca și dumneata, dar am o indicație superioară. Trebuie să raportez ce mi se va spune astăzi.

— Și credeți că vor pune condiții?

— Dar, bineînțeles. Sînt redutabili mai ales în materie de negocieri.

— Nu tot ei lucrează peste capul tuturor cu aliații?...

Inginerul zîmbi ușor.

— Aliații, ca și noi, contează numai pe grupuri în stare să acționeze. De discutat, se poate discuta la infinit. Unde vrei și unde nu vrei. Nu există atîtea guverne în exil? Te asigur că în ce ne privește vom ști să hotărîm singuri. De altfel, important în tot ce avem de gînd să facem este tocmai această dovadă că putem să ne hotărîm singuri soarta viitoare.

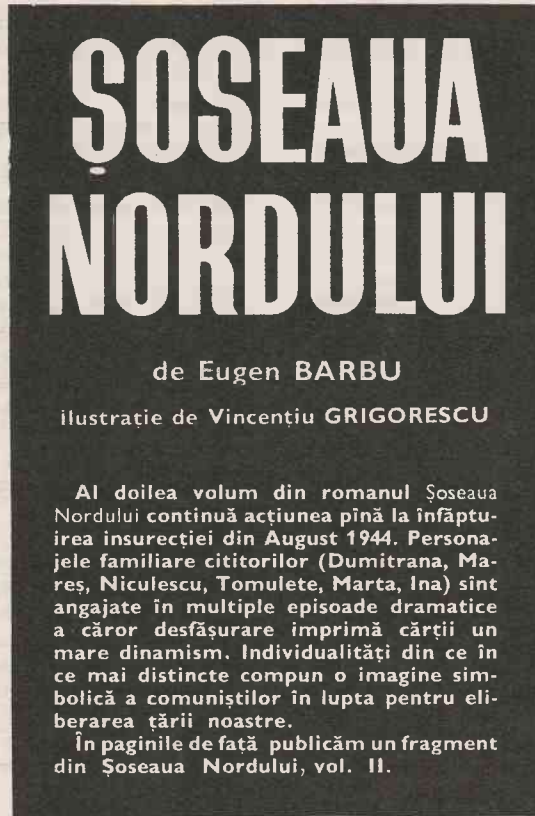
Începuseră să seosească, în ordinea stabilită, la intervale de zece minute. Peste o jumătate de oră erau la masă, față în față: inginerul Comșa, Dumitrana și trei bărbați necunoscuți: unul gras, mic, chel, agitat, vorbind ușor ardeleneste, al doilea un domn cărunt, distant, îmbrăcat în alb, cu o graseiere accentuată, un adevărat om de cabinet, cum se spunea la vremea aceea. Al treilea, insignifiant, șters, muc. cu o falcă căzută, avea să vorbească foarte puțin. Lui Dumitrana nu-i plăcu nici unul dintre ei și le arătă de la început o antipatie nesimulată.

— Sîntem toți? — întrebă omul în haine albe.

— Toți. Putem începe.

Chelul deschise fochurile cu precizie:

— Domnilor, sper că întîlnirea noastră să fie scurtă și eficientă. Nu e nevoie să pledez prea mult cauza bine precizată a partidului meu. Noi n-am fost niciodată de acord cu politica aventuristă a guvernului mareșalului Antonescu. Așa cum știți, președintele

nostru i-a atras atenția în nenumărate rânduri domnului mareșal asupra erorilor consecutive făcute de-a lungul timpului...

Vorbea cursiv, avea gesturi de avocat, «clănțau», îl califică rapid Dumitrana. Ar fi vrut să-i spună ceva în legătură cu dezaprobările președintelui său față de politica mareșalului Antonescu, dar se abținu. Inginerul Comșa îl privi rapid și-i zîmbi ușor, complice. «Lasă-l să trîncăne» spuneau ochii lui. «Mai învață ce-i pe lumea asta, ce dracu!»

...Partidul nostru, așa cum știți, a stat totdeauna în opoziție, evident, el nu-și face un merit din asta, pentru că în politică totul e să construiești, nu să te opui orbește, dar, recunoașteți și dv., forțele dictatoriale au fost mai puternice. Așa cum știți, am avut politica falimentară a regelui Carol, am avut politica de forță a guvernului legionar, prigoana mai bine-zis a acestui regim de mină forte, și, în sfîrșit, dictatura mareșalului... Acum cînd țara se află într-o primejdie reală, accentuă bine acest cuvînt, reală, repet, cînd fiecare român...

— Domnule Rațiu, îl întrerupse inginerul, tocmai de aceea ne-am adunat, am vrea să stabilim unele lucruri, să cădem de acord cu ele și pe urmă totul va fi foarte bine...

— Vă atrag respectuos atenția că lucrurile despre care vorbiți sint destul de periculoase...

— Îmi permiteți o întrebare? — făcu de alături omul îmbrăcat în alb. Se adresase inginerului, pe Dumitrana îl ignora voit. Nu-i plăcea nutra lui brutală, decisă.

— Da, făcu Comșa.
— Va fi o lovitură de stat sau o acțiune armată pur și simplu?
— Nu știm precis nici noi, se scuză inginerul. Aceste amănunte vor fi stabilite de către cei însărcinați să le ducă la capăt.

— Atunci, puteți să-mi spuneți măcar altceva?
— Cu plăcere.
— Pe armată se poate conta?
— Desigur.

— Știți, făcu domnul acela ticăit, omul de cabinet, în materie de lovituri de stat, de puciuri, totdeauna există un coeficient de risc. Noi nu ne putem permite nici măcar unu la sută dintr-un asemenea risc.

«Auzi-l cum vorbește! — făcu Dumitrana în gînd — ar vrea să vină la de-a gata, să nu existe, cum preciza cu atîta grijă, nici măcar coeficientul unu de risc în această afacere. Să nu care cumva, cine știe cine, cine știe cum, să pună gheara pe acest domn prețios...»

Al treilea necunoscut, omul acela mohorit și cu falca căzută, întrebă și el:
— Regele e de acord?
— Cu ce să fie de acord? — întrebă la rîndul lui Comșa.
— Cu răsturnarea situației.

— Da.
— Atunci e foarte bine...
— Ajuși aici așa mai avea eu de pus o întrebare — spuse moale Rațiu.
— Puneți.
— S-a stabilit și amănuntul important ca miniștrii, în frunte cu mareșalul, să fie arestați?
— Și de ce nu?
— Pentru că poate s-ar putea face un compromis. În general, în situația ce se va crea, noi nu mai putem să le garantăm viețile dacă ei vor fi arestați...
Dumitrana interveni pentru prima oară, fără să ceară aprobarea inginerului măcar din ochi.
— Adică dv. sînteți îngrijorați de soarta miniștrilor și a mareșalului, nu de aceea a celor ce-și riscă viața pentru eliberarea României? Dar asta este caraghios, iertați-mă! Comșa ridică palma lui albă și-l opri:
— Domnii s-au gîndit la oamenii despre care vorbești din motive umanitare, nu-i așa?
— Sigur că da, concedă avocatul acela cu accent ardelenesc, retezînd scurt aerul. Vreau să vă amintesc că mareșalul nu a mers cu măsurile prea departe...
— Cînd a fost vorba de partidul dv., spuse moale inginerul, dar nu fără o intenție batjocoritoare.
— Sigur că au existat și câteva exagerări, că au murit cîteva nevinovați, dar nu vă spun un lucru nou cînd afirm că în politică e nevoie și de cîteva jertfe...
— Pe care e bine să le facă totdeauna ceilalți, sublinie Dumitrana din nou, spre disperarea mută a lui Comșa.
— Domnul este ironic — remarcă bărbatul în alb.
Avea manșete scrobite și butoni de aur, aerul lui preocupat îl scotea din fire pe Dumitrana, dar se stăpîni cît putu.
— Să spunem că aveți acordul nostru politic, reluă avocatul Rațiu. Pe ce oameni putem conta?
— Întii pe partizanii dv...
— Ooo! — făcu ardelenul — este un lucru dificil să știi care sint partizanii unui partid care nu și-a mai exercitat dreptul de a-și aduna membrii atîta vreme. Sigur că țara merge cu noi, cu democrația, dar după cîte înțeleg se vor da lupte, trebuie întii să fim siguri că oamenii dv., obișnuți cu o disciplină exercitată în ilegalitate, vor fi primii care vor oferi un exemplu strălucit de abnegație...
— Oamenii noștri vor fi în stradă și exact unde trebuie, cînd va trebui, și chiar mai devreme ceva... — preciză calm Comșa.
— Nu sînteți prea optimist? — se miră și omul cu falca căzută de la locul său.
— Nu.
— Pe ce vă bizuiți?

(Continuare în pag. 18)

— Pe forța partidului nostru.
 — Pe care noi o estimăm numai, dar nu o cunoaștem...
 Vorbise iar Rațiu, gargarisind cuvintele ca un tenor. Omul în alb mai avea ceva de adăugat. Îi venea greu să spună ce avea de spus, dar nu se putea altfel.
 — Domnilor, aveți de gând să înarmați muncitorii din fabrici?
 — Și de ce nu? — se miră Dumitrana de la locul lui.
 — Partidul nostru ar fi preferat ca acțiunea să fie executată numai de armată...
 — De ce? — întrebă Comșa.
 — Pentru că înarmând muncitorii, după lovitura de stat drepturile constituționale nu vor mai fi respectate. Va fi anarhie și ni se va impune o altă dictatură, poate, să mă iertați, mai odioasă decât aceea a mareșalului...
 Inginerul se stăpîni, dar nu se reținu să afirme:
 — Îmi pare foarte rău că aveți o părere atît de rea despre politica viitoare a partidului nostru.

Dumitrana se amestecă și el fără să mai ceară permisiunea celui alalt.
 — Adică cum ați vrea dv., domnule, să se facă insurecția asta sau lovitura de stat cum îi spuneți? Fără participarea maselor, așa, ca la operetă? Cu două puști și un pistol? Aveți haz! Noi contăm pe armată, dar nu pe toată armata. Fără masele de muncitori orice încercare de a răsturna situația e sortită pieirii. Uitați că armata germană nu este o armată oarecare, că acestor domni trebuie să li se rupă șira spinării?
 Omul de cabinet zîmbea subțire, nesuferit.
 — Și dv., domnule, credeți că înarmînd partidul comunist noi mai avem garanția că democrația va fi respectată?

— Vorbiți despre democrație în sensul în care o înțelegeți dv., interveni Comșa, dar asta e o chestiune discutabilă... Important mi se pare să fim uniți, să realizăm ceea ce este important în momentul de față: unitatea națională, unirea tuturor forțelor patriotice. Orice disensiune, orice dezacord, nu poate decît să păgubească, iată de ce sînt de părere să lăsăm grijile de mîine și să trecem la realități. Principalul obiectiv rămîne acela de a răsturna prin forță acest guvern și de a încheia pacea cu aliații. Omul care găzduiește înțîlnirea noastră și care nu este de față m-a asigurat de sprijinul regelui. Am asigurări de la cîțiva generali că armata va fi cu noi. Contăm pe dragostea de țară a națiunii, pe forța ei morală...

Se făcu o lungă tăcere după care avocatul Rațiu mai puse cîteva întrebări:
 — Regimentele din Brașov, Ploiești și Tîrgoviște, spuneți că sînt prevenite, mai există și altele?

— Nu vă faceți nici o grijă. În toate garnizoanele avem oamenii noștri.
 — Vreți să spuneți, se îngrozii omul cu manșetele scrobite, că armata e bolșevizată?

— Nu e vorba de o bolșevizare, e vorba de o voință unică de a scăpa de nemți și de trădători...

— Și, practic, cum se va desfășura acțiunea?
 — Comandanții așteaptă semnalul convenit prin radio. E vorba de un anume text difuzat la o oră anumită.

— Bun, asta e bine, dar cam pe cîți oameni putem conta, așa, aproximativ?
 — Pe vreo 16 milioane, dacă am reținut bine cifra de la ultimul recensămînt — răspunse sec Comșa.

— Îmi permit să vă întreb și eu, făcu omul de cabinet, dacă nu cumva sînteți prea optimist?

— Cunosc poporul român, domnule Pherechide, el gîndește înaintea noastră că trebuie să scăpăm de nemți...

Se părea că discuția ajunsese la un punct mort, dar nu era așa. Avocatul Rațiu mai avea ceva de spus.

— Domnule Comșa, din însărcinarea partidului pe care-l reprezint, vreau să am confirmarea că va fi acceptată o condiție. O condiție politică...

— Vă ascult.

— Ei bine, domnilor, să spunem că un act suprem cum este eliberarea țării de sub ocupația germană presupune concesiile chiar din partea unui partid atît de puternic cum este al nostru. Fie, zic: sîntem de acord ca în timpul loviturii de stat, al insurecției cum spuneți dv., muncitorii să fie înarmați, dar după aceea? Partidul nostru vrea garanția ca după răsturnarea lui Antonescu acești oameni să depună armele. Cine îmi garantează mie asta? Puteți să-mi spuneți?

Comșa tăcu cîteva clipe. Ceilalți îl priveau cu încordare.

— Răspunsul la întrebarea dv. nu pot să-l dau numai eu și chiar așa fiind vă întreb la rîndul meu: de ce se teme un partid ca al dv., atît de puternic, cum ați spus singur, de înarmarea poporului? Doar el nu face o politică, cel puțin așa susține propaganda dv., opusă intereselor poporului.

— Domnule, făcu solemn, ridicol, fără să-i pese de asta, Rațiu, istoria o să vă răspundă la această întrebare!

Comșa izbucni în ris:

— Cred că aveți dreptate, domnule! — după care adăugă: și mi-aș mai permite o întrebare: dacă îmi dați voie, cu ce forțe propriu-zise va contribui partidul dv. atît de important la această lovitură de stat? Credeți că un apel la simpatizanții dv. va aduce după el și angrenarea în luptă a unor luptători de mîna întîii?

— Sînt convinși că da! — făcu definitiv Rațiu.

— Și forțele partidului dv. sînt la fel de importante sau aveți modestia de a nu afirma atît de categoric ceva ce nu cunoașteți bine? — se adresă inginerul omului cu manșetele scrobite.

— Cred că vom avea o participare masivă și decisivă.

— Cu toate că tineretul partidului dv. încorporează în mod tradițional numai oameni de peste 50 de ani?

— Glumiți, domnule, este o răutate anecdotică în ceea ce spuneți.

— Ba ceva mai rău: o realitate. Or, recunoașteți și dv. că cu oameni de o asemenea vîrstă nu se dau lovituri de stat...

— Dar prestigiul acestui partid, domnule? Prestigiul lui nu valorează cît o armată întreagă? Sîntem recunoscuți de Anglia, de Franța, de America, de Marile Puteri, domnilor, și nu de azi, de ieri. Liderul partidului nostru își poate contempla pîrintele de marmură în centrul orașului. El a făcut România Mare și dv. îmi cereți să scot soldați în stradă? Îi vom avea, vă asigur, la ceasul potrivit, dar nu asta mi se pare important. Nouă ne-a revenit misiunea de a obține pe cale diplomatică ceea ce nimeni n-a reușit. Ducem de luni de zile la Ankara și la Cairo, prin oamenii noștri, tratative cu aliații. Iată ce înseamnă să-ți iubești țara, patria. Nu totdeauna pumnul decide, o minte lucidă poate face mai mult decît o armată...

Comșa îi reteză elanul oratoric:

— Domnule, cunoaștem toate activități patriotice despre care, dacă nu mă înșel, știe chiar și domnul Ică Antonescu...

— Cred că am intrat pe un teren gîngăș — zise repede avocatul. Noi ne vom face cu toții datoria, fiecare în felul său.

— Mai sînt și alte întrebări? — reteză Comșa.

— Nu, făcu omul cu falca căzută după ce ascultă tăcerea celorlalți.

— Atunci nu trebuie decît să așteptați comunicarea mea. Ziua și ora exactă vă voi spune-o eu, personal.

— Și dacă survine ceva, vreo amîinare?

— Nu va fi nici o amîinare, domnilor. Este inutil să vă reamintesc că orice indiscreție v-ar pune și pe dv. într-o primejdie de moarte.

Se ridicase în picioare și ceilalți făcură la fel. Într-o jumătate de oră Dumitrana fu singur din nou cu inginerul.

— Ei? "Ce spui?"

— Complicați oameni...

— Nu sînt obișnuiți cu faptele. Ei vorbesc foarte mult, și atît.

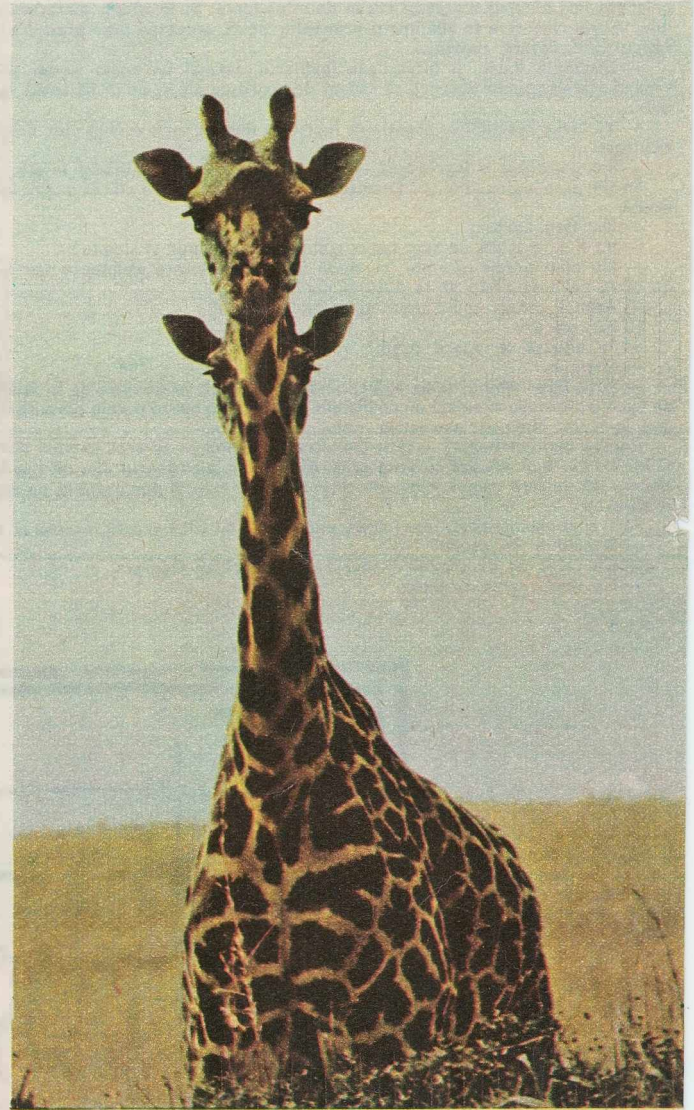
— Încă asta n-ar fi nimic, dar mi-e teamă că ne vor crea și încurcături...

— Avem mijloace să-i silim să ne urmeze.

— Nu mă gîndesc la zilele insurecției. Mă gîndesc la viitor.

— O, viitorul, viitorul cine-l cunoaște? Nu sînt adversari, te rog să mă crezi, nu-mai niște parteneri incomozi.

flacăra varietăți

Pare un animal curios, o girafă cu două capete. În fond fotografierul a surprins două girafe, una mascînd-o pe cealaltă. I unde se vede că aparatul de fotografiat, aflat în mîini bune, poate să facă adevărate minuni.

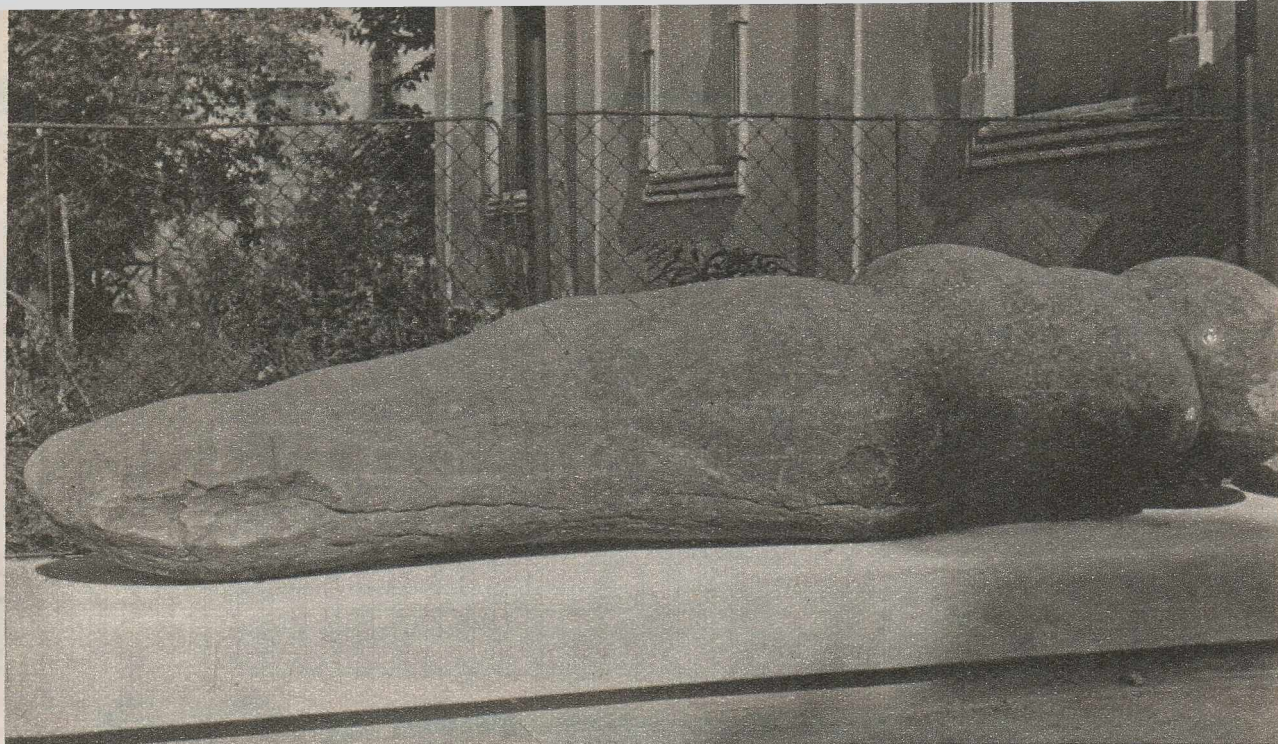

ASELENIZARE

Cum e mai corect: «o plimbare sub clar de lună» sau «pe clar de lună»? Un instantaneu surprinzător vine să pledeze pentru a doua modalitate de exprimare!

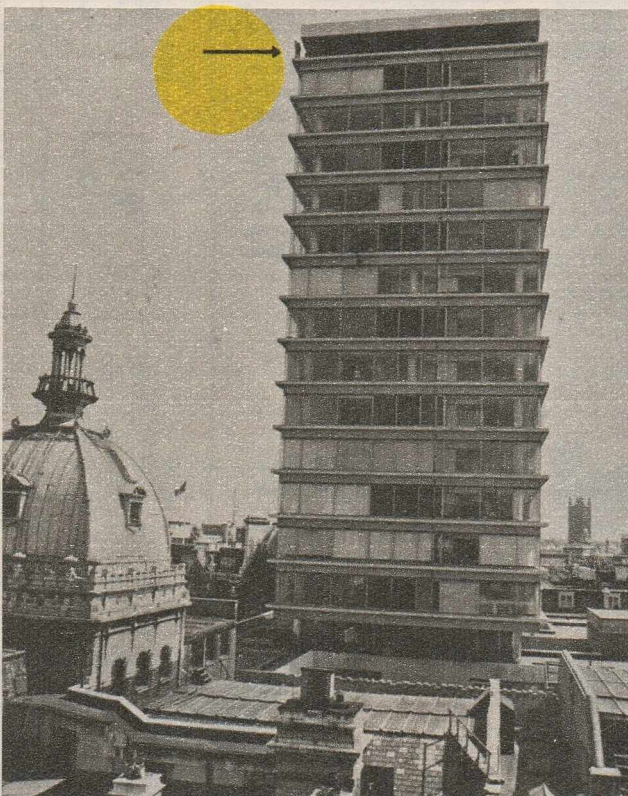
O SCULPTURĂ DIN NEOLITIC?

Această sculptură — un om care doarme cu brațele încrucișate — lucrată în piatră, din câteva lovituri de daltă, este opera unui meșter care a trăit cu mii de ani înaintea noastră. Piesa se află expusă în prezent în fața muzeului din orașul Bistrița. Până acum câțiva ani această statuie se găsea, pe jumătate îngropată, într-un colț al unui parc situat la 6 km de Sărășel (reg. Cluj), unde a fost descoperită întâmplător de către un grup de arheologi. Cercetările efectuate până acum duc la ipoteza că ar fi vorba de opera unui sculptor din neolitic (3000-4000 de ani înaintea erei noastre) și ar reprezenta un idol de dimensiuni neobișnuite. Idolii care se găsesc din când în când în mormintele neolitice nu sînt mai mari de 10—12 cm. Cel descoperit acum are aproape 3 metri și, așezat în picioare, se aseamănă întrucîtva cu faimoasele statui străvechi din Insula Paștelui.

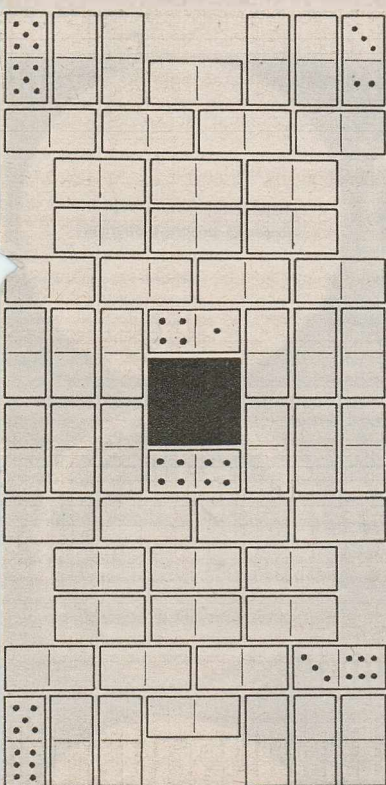

...ȘI TOTUL S-A TERMINAT CU BINE

New Zealand House este un impunător bloc din Haymarket, un cartier al Londrei. Într-o bună zi, pe cornișa ultimului etaj al clădirii a apărut un plimbăreț... Timp de o oră el a stîrnit emoții și groază printre trecători. În sfîrșit, cu mijloace mai mult sau mai puțin delicate, un policeman l-a convins pe original să coboare și să-și continue promenada prin locuri mai sigure.

400 DE PUNCTE LA DOMINO

Puneți în locul pieselor albe de domino, piese cu punctele necesare, astfel ca la adunare să obțineți 25 pe fiecare rînd orizontal și 50 pe fiecare rînd vertical, iar la total 400 pe orizontale și tot 400 pe verticale.

PUNCT ȘI DE LA CAPĂT

● Anul 1980 va marca începutul «așezărilor» omești subacvatice — așa anunță revista «New Scientist», care semnalează existența unui proiect al firmei «General Electric» pentru construirea unui orașel din sfere metalice, scufundat în apele Atlanticului. Pe de altă parte, «Rand Corporation» prevede pentru anul 2000 exploatarea unor adevărate ferme submarine, unde se vor recolta cantități uriașe de alge.

● Specialiștii din diferite părți ale lumii au confirmat constatarea geologilor J.R. Heirtzler și W. Pitman de la «Lamont Geological Observatory» (S.U.A.) că într-adevăr continentul american se depărtează pe nesimțite de blocul euro-african. Numai în privința vitezei acestei derive nu sînt în totul de acord specialiștii:

unii susțin că această viteză ar fi de 2 cm, alții de 3 cm, iar alții de 4 cm pe an. Cert este că se depărtează...

● Se discută mult în ultimul timp despre falsurile care circulă printre operele de artă consacrate. Unele dintre aceste falsuri — în special în domeniul picturii — sînt atît de reușite încît uneori nici autorii lucrărilor originale nu sînt în stare să le recunoască. Așa i s-a întîmplat — spre exemplu — lui Segonzac, care pus în fața unei lucrări a lui, foarte bine imitată, ar fi jurat că e propria lui operă dacă n-ar fi descoperit, în ultimul moment, că era semnat «Segonzac» și nu «Segonzac». La rîndul lui, Picasso, pus în fața a trei tablouri ce i se atribuiau, a spus: «Nu sînt pictate de mine, dar unul e atît de reușit

că puteți să-i lăsați semnătura mea»...

● Mașina electronică CYTEC creată de Asociația pentru cercetări nucleare din New York poate analiza 1 800 de lame histologice pe zi și să depisteze cancerul pulmonar cu o precizie de 92%. Grație vitezei cu care lucrează, mașina va putea fi utilizată pentru detectarea în masă a cancerului pulmonar în faza incipientă și deci tratabilă.

● Pentru a studia activitatea vulcanului Araninsk, savanții Institutului de vulcanologie din Kamceatka au plasat în crater aparate care înregistrează automat «răsuflarea vulcanului» și temperatura sa. Datele obținute sînt transmise unei alte stații automate care la rîndul ei le retransmite institutului din Kamceatka.

● În vederea aniversării a cinci sute de ani de la nașterea lui N. Copernic în 1973, Academia poloneză de științe va publica o ediție completă a operelor sale.

● Cea mai mare antenă parabolică din lume va fi construită pe muntele Eifel din R.F.G. Oglinda care va cîntări 3 000 tone va avea un diametru de 100 metri. Noul radiotelescop este proiectat pentru reglarea și coordonarea sateliților de telecomunicații.

● Lansat recent de șantierul franceze, «Arheonautul» este prima navă destinată în întregime cercetărilor arheologice submarine. «Arheonautul» va fi folosit la căutarea și studiarea epavelor antice precum și la cercetarea plajelor scufundate în cuaternar și a vieții oamenilor ce au populat aceste locuri în preistorie.

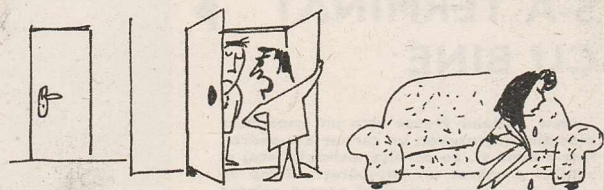
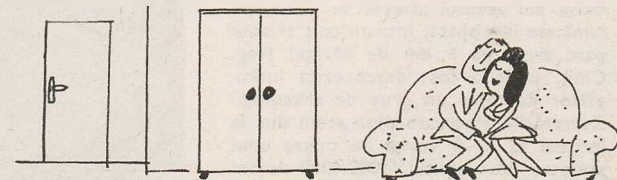
TURUL CEHO-SLOVACIEI PE TROTINETĂ

Trotineta, vehiculul anilor copilăriei, a cucerit adepții în rindurile sportivilor. Iată un grup de tineri care au pornit — neoficial — în turul Cehoslovaciei pe trotinetă intrând în Bratislava, punctul terminus al uneia dintre etape.

TOBOȘARUL

Se numește Tommy Alm, de 22 ani, din Hålsingborg, de profesie campion mondial... la bătutul tobei. 55 de ore, fără întrerupere!

Nell COBAR

UZINA „COLOR“
DIN BUCUREȘTI

Calea 13 Septembrie nr. 192

DURAX — emailuri pentru
dușumele

DÉRUGHINOL — vopsea an-
tiorosivă pentru acoperișuri

DUROL — emailuri pentru
exterior

Protejați suprafețele de
metal sau de lemn din
apartamentul dv. cu vop-
sele și emailuri fabricate
pe bază de ulei

IDEAL — emailuri pentru mo-
bilă de bucătărie

UZINA „COLOR“
DIN BUCUREȘTI
Calea 13 Septembrie nr. 192

INOL — emailuri pentru in-
terior

LINOXIN — vopsea pentru
interior și exterior

*flacăra
varietăți*

PĂTIMA- ȘUL TANGOU

Sophia Loren (numărul 1 feminin al cinematografiei italiene) și Marcello Mastroianni (numărul 1 masculin) turnează împreună un film, pentru televiziunea în culori, în care Marcello îl intruchipează pe neuitatul Rudolf Valentino, cel mai neînduplecat sfărmător de inimi pe care l-a cunoscut istoria cinematografiei mute.

În film se întâmplă, desigur, multe. Cu imaginile pe care vi le prezentăm vrem doar să vă demonstrăm câtă pasiune se poate pune în pașii unui simplu tangou atunci când el este dansat de asemenea vedete. Iată-i (foto 1) pe pajiștea inverzită, înlănțuiți, privindu-se ochi în ochi, tăcuți, aproape duri. Trăiesc momentul cu o atare intensitate încât pământul le fuge de sub picioare. Și asta nu numai la figurat (foto 2). Acum iată-i răcoriți. Și asta nu numai la propriu (foto 3).

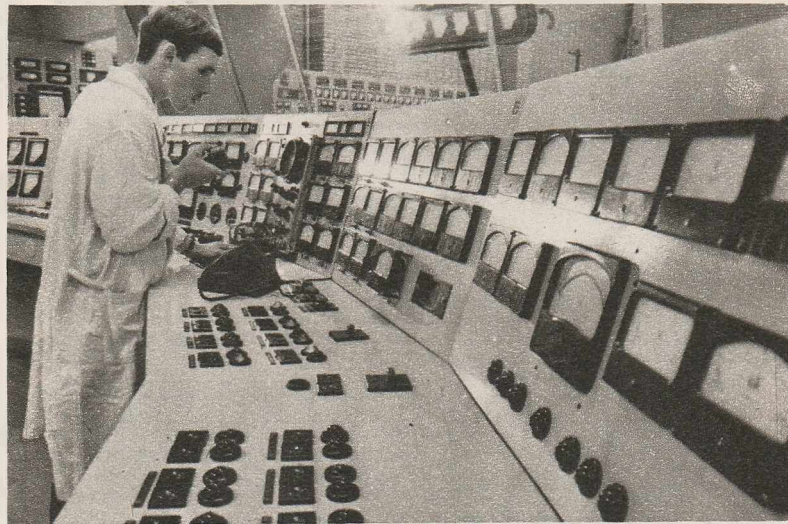

o cincime din producția industrială a lumii

La transformarea Uniunii Sovietice — în cei cincizeci de ani ce s-au scurs de la Marea Revoluție Socialistă din Octombrie — dintr-o țară agrară, înapoiată din punct de vedere economic, într-o putere economică de prim rang, care contribuie în prezent cu aproape o cincime la producția industrială a lumii, un rol deosebit de important l-a jucat uriașa dezvoltare a energiei, considerată pivot al construirii economiei societății comuniste. Pornită pe baza planului GOELRO, apreciat de Lenin ca al doilea program al partidului, politica de electrificare a țării a obținut succese deosebite care ar putea fi sintetizate doar prin faptul că U.R.S.S. a devenit o doua țară producătoare de energie electrică în lume — producând în prezent 600 miliarde kilowați-ore față de 2 miliarde kilowați-ore în 1917. Au fost construite puternice hidrocentrale (dintre care Bratsk de pe Angara, «Congresul al XXII-lea al P.C.U.S.» și «Lenin» de pe Volga ocupă primele trei locuri în lume) centrale termoelectrice de mare capacitate (un număr de 14 depășind 1 milion de kilowați; centrala termoelectrică Pridneprovskaia, cea mai mare de acest fel din lume, are o capacitate de 2 400 000 kW) precum și numeroase centrale hidro și termoelectrice de mai mică putere. Dar energicienii sovietici nu se opresc aici. Iată, în fotografia din dreapta, sus, unul dintre obiectivele în curs de realizare: șantierul centralei electrice racionale de stat Liukoml, care, cu capacitatea de 2 400 000 kilowați va fi cea mai mare din Bielorussia.

Impetuozii dezvoltării pe tărîm economic i se alătură remarcabilele succese obținute de U.R.S.S. în cele mai variate domenii ale științei și tehnicii — în studierea cosmosului, pe tărîmul energiei atomice etc. Un fenomen explicabil în lumina faptului că — așa cum se menționa în recentul comunicat al Direcției de Statistică în legătură cu dezvoltarea științei și tehnicii în cei 50 de ani de existență ai puterii sovietice — în țară există în prezent 712 000 de cercetători științifici — de aproximativ 5 ori mai mulți decât în 1947 și de 70 ori mai mulți decât înainte de revoluție. Fotografia din dreapta înfățișează un aspect al agregatului «Ogra-P» de la Institutul de energie atomică «I.V. Kurchatov» din Moscova, agregat cu ajutorul căruia se studiază posibilitatea folosirii

energetice a deuteriului (hidrogenul greu) aflat în apa mărilor și oceanelor.

Ca un corolar al marilor succese ale constructorilor comunismului se înscrie și creșterea continuă a nivelului de trai material și cultural al poporului sovietic. Numai în 1966 și 1967 — primii doi ani ai actualului cincinal — media anuală a creșterii veniturilor reale ale populației este de 5,9 la sută față de 3,6% în perioada 1961-1965. Recent, C.C. al P.C.U.S. și Consiliul de Miniștri al U.R.S.S. au adoptat o hotărîre cuprinzînd măsuri pentru ridicarea în continuare a bunăstării po-

porului sovietic. De asemeni continuă într-un ritm susținut construcția de locuințe atât în capitală (fotografia de jos) cât și în celelalte centre urbane ale U.R.S.S. — în primii doi ani ai actualului cincinal fiind date în folosință case de locuit cu o suprafață de 165 000 000 mp. Totodată în aceeași perioadă a sporit cu cca 18% volumul desfacerii de mărfuri prin rețeaua comercială de stat și cooperatistă.

Înflorirea economiei, științei și culturii sovietice, creșterea bunăstării popoarelor U.R.S.S. — iată bilanțul concentrat pe care-l prilejuiește gloriosul jubileu.

cadran internațional

marginalii

Correspondentul diplomatic al oficiosului laburist englez «Sun» a fost trimis timp de opt săptămîni în Statele Unite pentru a trece în revistă situația «relațiilor speciale» dintre Anglia și Statele Unite. După ce a avut tot felul de întreveneri, a fost anunțat că va fi primit la Departamentul de stat de un înalt diplomat răspunzător cu relațiile americano-engleze. Nu mică a fost mirarea gazdelor cînd primul lucru făcut de correspondentul diplomatic al lui «Sun», după ce a intrat în birou, a fost să cerceteze calitatea învelișului cu care era acoperită podeaua.

A explicat el mai tîrziu: «Am aflat la Washington că importanța care se acordă unui funcționar al Departamentului de stat poate fi apreciată după culoarea covorului aflat în biroul său. Am vrut să-mi dau repede seama cum se aplică cele de mai sus în cazul omului responsabil cu relațiile anglo-americane. Am constatat nu numai o culoare de rang inferior, dar că pur și simplu nu există nici un fel de covor în biroul său. I șa acordat doar o bucată de linoleum». Concluzia? Relațiile «speciale» li se acordă o atenție scăzută. «Este o oglindire fidelă — scrie el — a importanței pe care Anglia o are la ora actuală în ochii Administrației S.U.A.». Cînd te gîndești că la Londra se credea altfel. Au fost duși cu... preșul de linoleum.

Deși raportul comisiei Pieței comune cu privire la intrarea Angliei în Piața comună a fost difuzat ca document oficial, țările Beneluxului au informat pe corespondenții de presă de la Bruxelles că ele consideră acum drept «tendențioasă» o parte a documentului care arată că un obstacol în calea candidaturii o constituie actuala poziție financiară engleză. Cine e de vină? Comisia a răspuns că raportul reprezintă «opinia colectivă», dar un corespondent mai întreprinzător a pornit o anchetă proprie. El a început de la constatarea că pasajele respective corespund întru totul poziției adoptate de Franța. A căutat mai întîi cine este francezul care a participat la redactare. A aflat că pasajele respective au fost elaborate de economistul francez Barre, care a intrat în comisie la o săptămîină după ultima întrevedere Wilson-De Gaulle. Mai înainte el lucrase, între altele, ca șef al cabinetului ministrului francez al industriei.

Dezvăluirile au constituit, evident, materialul unei campanii care a început la Bruxelles pentru eliminarea lui Barre. Acțiune cam tardivă, pentru că raportul a și fost difuzat.

Nu știți că omenirea a ajuns să poseze 150 tone de explozibil pe cap de locuitor? O constată savanții cu renume mondial. Este de fapt rezultatul împărțirii cantității de explozibil nuclear aflat în lume la cifra populației globului. Și producția continuă. Un grup de experți mondiali, într-un raport înaintat Organizației Națiunilor Unite, constată în urma acestei situații: «Trebuie eliminat arsenalul nuclear». În caz contrar, el poate elimina omenirea. Avem, cum s-ar spune, 150 tone de amenințări grave și absurde, pe locuitor.

Nicolae URCHE

povețele negustorului...

Spre uimirea generală, și-au făcut apariția niște negustori cu reputație în materie, care îndeamnă pe clienții lor tradiționali să nu le mai cumpere marfa. Negustorii aceștia nu sînt patronii unor dughene dărăpănate, aflați într-o criză de sentimentalism, ci oameni ale căror afaceri s-au exprimat în ultimii 16 ani în impunătoarea cifră de 35 miliarde de dolari. Și domnii negustori le spun clienților lor: nu cheltuiți bani pe mărfuri care vă sînt inutile, cumpărați-vă mai bine altceva, chibzuiți mai atent resursele voastre financiare... Frumos! Numai că filantropia respectivilor negustori s-a dovedit a fi nu tocmai dezinteresată...

de Silviu BRUCAN

În urmă cu 100 de ani, la 7 noiembrie 1867, vedea lumina zilei, la Varșovia, al patrulea copil al familiei Sklodowski — mica Mania. Ea avea să devină peste ani savanta de renume mondial Marie Curie și de al cărei nume se leagă importanta descoperire a radiumului. Împreună cu soțul ei Pierre Curie și cu fizicianul francez Antoine Becquerel a primit pentru prima oară Premiul Nobel în 1903; a doua oară, în 1911, singură, pentru obținerea radiumului în stare pură.

Negustorii în cauză pot fi găsiți la Pentagon, iar clienții lor în America Latină. Nu-i nici o exagerare: după cum afirma «Le Monde», Pentagonul s-a transformat parțial într-o mare întreprindere comercială cu un serviciu menit să impulseze vânzările. Seful acestui serviciu este dl. Henry Kuss, ale cărui declarații seamănă cu cele ale oamenilor de afaceri din societățile care vând oțel, jartiere sau conserve. Apropiat prin preocupări îi este dl. Robert Woods, care poartă galoane de general și conduce programul de «ajutor militar». Cele două servicii acționează într-o strinsă colaborare și, cum afirma dl. Kuss, deși «vânzările de arme sînt modeste» (35 miliarde dolari în 16 ani) ele acoperă aproape jumătate din costul deplasării în afara granițelor S.U.A. a efectivelor militare americane. Pînă recent nimic nu tulbura afacerile firmei, clienții cei mai conștiințioși recrutându-se din America Latină. Deodată însă Washingtonul denunță «mini-cursa înarmărilor» de pe continentul latino-american și îndeamnă statele la chibzuință financiară. Uimirea a fost firească: s-a schimbat oare politica S.U.A.? S-a închis firma comercială condusă de dl. Kuss? Întrebările sînt inutile. Schimbarea de limbaj s-a produs atunci cînd Peru și-a propus să achiziționeze din Franța o duzină de avioane «Miraj 5», iar Argentina, din aceeași sursă — tancuri AMX 13. Chemarea la sistarea înarmării ar fi fost rațională dacă nu ascundea dorința de a torpila contractele, barînd accesul Franței pe piețele latino-americane. Negustorii americani doreau să-și păstreze monopolul vânzării de armament în America Latină. Totuși, guvernele de la Lima și Buenos Aires n-au renunțat la intențiile lor, ignorînd îndemnul Washingtonului. Atunci s-a produs o nouă lovitură de teatru: Washingtonul a schimbat iarăși tonul. Negustorul a încetat de a mai fi filantrop, îndemnurile sale către clienți au redevenit ceea ce erau înainte: reclame insistente. S.U.A. au anunțat că sînt gata să livreze avioane supersonice de tip F 5 (costul unui aparat: 5 milioane franci) unui număr de șase țări latino-americane, printre care Peru și Argentina. Livrările vor începe în 1969. Aflată în dificultate, sub irul întrebărilor ziariștilor, o oficialitate a Departamentului de stat a afirmat că F 5... «nu-i cu adevărat supersonic» (poate atinge 1.700 km pe oră). Cit privește poveștele mai vechi pentru latino-americani de a nu-și cheltui fondurile (puține) pe arme nobile, purtătorul de cuvînt a fost de o discreție desăvîrșită. Ceea ce nu l-a implicat pe senatorul Javits să comenteze: «Regret profund că pentru rațiuni de concurență noi ne angajăm într-un comerț de arme de care țările Americii Latine nu au nevoie».

M. RAMURĂ

gepa

Ori de cîte ori insolit este pus în obiectivul științei, misterele sfîrșesc prin a ceda. «Existența enigmaticelor obiecte zburătoare, numite în mod obișnuit farfurii zburătoare nu mai poate fi astăzi pusă a îndoială. Radarele observatorului central terologic din apropierea Moscovei detectează destul de des ecouri traduse prin ete formate pe ecran și care nu se datorează aparatelor de zbor, ci unor fenomene parazite provocate de pretinse obiecte neexplicate. Observații similare făcute în S.U.A., în Australia, India și Japonia arată că e vorba de fenomene produse pe o scară oare mare» scria în «Smena» — cunoscuta revistă sovietică — savantul M.F. Ziegel,

Coperta revistei editate de GEPA.

în luna aprilie a anului curent, salutînd inițiativa studierii științifice a fenomenului. Părerile lui Zigel, împărțite recent și de astronomul Mitrofan Zverev din Moscova — care, într-un interviu acordat ziarului chilian «Tercera de la Hora», declarase: «ceva neînțeles încă circula în jurul Pămîntului» — se adaugă ideilor care, la aproape un an de la constituirea unei comisii de cercetare științifică a fenomenului UFO, în S.U.A., au condus la crearea, și în Franța, a unui grup de studii științifice a fenomenelor aeriene și a «obiectelor spațiale» neobișnuite. Intitulată GEPA, noua asociație, stabilită la Paris și numărînd printre membrii săi nu atît admiratori ai insolitului, ci mai ales oameni de știință consacrați, fizicieni, astrofizicieni și astronomi, editează un buletin de studii intitulat «Fenomene spațiale». Articole ca: «Ipoteza cîmpului magnetic canalizat pentru explicarea fenomenelor aeriene străni», «Se pot utiliza detectori magnetici pentru identificarea farfuriilor zburătoare?», «Matematica ortoteniei» (știința alianamentelor după care circula UFO — n.r.), «Ipoteza fulgerelor globale» etc. — relevă seriozitatea preocupărilor membrilor noului organism de studiu a unei probleme pe cit de actuale pe atît de controversate și încă neelucidate. Baza științifică de la care pleacă investigațiile celor de la GEPA este aceea a explicării «cu metode științifice riguroase a unui fenomen ce prezintă evidente caractere fizice».

pasiune subită pentru turism...

Interesul pentru turism al australienilor a sporit brusc. Funcționarii biroului de eliberare a pașapoartelor abia mai pridi-des cu lucrul. Pe aeroporturi și în porturi — strîngeri de mîini și îmbrățișări de despărțire, însoțite de nelipsitele urări de bună călătorie...

Dar ceea ce a atras la un moment dat atenția a fost faptul că subita pasiune pentru turism a cuprins numai o anumită categorie foarte limitată. Pe tinerii pînă la 26 de ani. Și nu pe toți de această vîrstă. Doar pe acei care se așteaptă să primească ordinele de incorporare și pentru care există riscul ca, o dată îmbrăcînd haina militară, să fie trimiși în corpul expediționar australian din Vietnamul de sud.

În felul acesta se exprimă din nou, într-o manieră semnificativă, repulsia tinerilor din «continentul cangurilor» față de agresiunea americană din Vietnam. În condițiile în care unele vești din cabăra australienilor din Vietnamul de sud sînt ca un avertisment: din cei 6.200 de oameni pe care i-a numărat la sosirea în Vietnam, corpul expediționar australian a înregistrat pînă-n prezent 118 morți și 480 răniți.

Florin UDREA

De curînd s-a încheiat la Alger conferința celor 77 de țări în curs de dezvoltare. De fapt, numărul țărilor din această categorie este mai mare: 86 sînt reprezentate în Organizația Națiunilor Unite. Aceste țări formează așa-numita lume a treia, o noțiune care, deși greu de definit după canoanele științei, exprimă o realitate pe cit de pregnantă pe atît de elocventă. Greu de definit, pentru că geografic această «lume» se întinde pe trei continente — Asia, Africa și America Latină — politic cuprinde republici și regate, independente și dependente, democrații parlamentare și dictaturi militare, iar economic relații capitaliste, rămășițe feudale, sclavagiste și chiar gentilitice. Toate aceste țări sînt unite prin ceea ce s-a numit «bătălia împotriva subdezvoltării».

Cifra 86 capătă adevărate ei semnificație dacă se ține cont că aceste țări cuprind aproape două treimi din populația lumii capitaliste. Seculara opresiune colonială a dus însă la uriașul decalaj care există astăzi în sistemul capitalist între potențialul economic al lumii a treia și cel al țărilor capitaliste dezvoltate. Statisticile O.N.U. pentru 1964 arată că în timp ce țările capitaliste dezvoltate (din America de Nord, din Europa occidentală, Japonia) produc 88% din totalul producției industriale a sistemului capitalist, țările în curs de dezvoltare dețin doar 12% din acest total, deși cuprind aproximativ 75% din populația acestei lumi. Decalajul în privința standardului de viață este și mai strigător: un număr de 65 de țări din lumea a treia au un venit național pe cap de locuitor sub 100 de dolari, în timp ce media în țările capitaliste dezvoltate depășește 1.200 de dolari anual.

Este adevărat că și în cadrul lumii a treia există diferențe sensibile de nivel: America Latină, deși cuprinde numai 15% din populația acestei lumi, produce 40% din producția ei industrială și are în general un nivel mai înalt de viață decît celelalte două continente. În raport cu America de Nord însă venitul pe locuitor este de zece ori mai mic.

Carta de la Alger adoptată de conferință reprezintă un adevărat semnal de alarmă care atrage atenția omenirii că decalajul în loc să se reducă, crește. Așa cum arată preambulul Cartei, datoria publică a țărilor lumii a treia s-a ridicat de la 10 miliarde dolari în 1965 la 40 miliarde dolari în 1966, iar venitul lor pe cap de locuitor nu a crescut decît cu doi dolari față de 60 dolari în țările imperialiste. Cu alte cuvinte, săracii devin mai săraci, iar bogații mai bogați — o deviză care face ca un miliard de oameni să nu poată gusta plăcerea de a fi parte a «lunii libere», firma comercială sub care este prezentat sistemul capitalist.

Cît privește schimbările, Carta arată că partea țărilor în curs de dezvoltare la comerțul internațional a scăzut de la 27% în 1955 la 19,9% în 1965. Și cînd te gîndești că această perioadă a căpătat, printr-o rezoluție inițiată de Statele Unite la O.N.U., denumirea pompoasă de «Decadă a dezvoltării», ceea ce apare astăzi ca o glumă sinistrală. Cei din lumea a treia care nu și-au pierdut simțul umorului ar putea face remarcă legitimă că încă o asemenea «decadă a dezvoltării» și sînt pierduți...

Adevărul este că înrăutățirea situației țărilor în curs de dezvoltare pe piața mondială nu era greu de prevăzut. Este doar știut că uniunile monopoliste sîlesc statele africane, asiatice și latino-americane să-și vîndă ieftin produsele lor brute și să plătească în schimb prețuri de monopol ridicate pentru mașini-

unelte și alte produse industriale finite din metropolele occidentale. După cum au arătat și la Alger reprezentanții «oropiștilor pămîntului», pentru a importa unul și același produs industrial trebuie să exporte față de 1955 de peste două ori mai multă cacao, de două ori mai multă cafea, cu 61% mai mult bumbac etc. Desigur, sînt conjuncturi cînd au loc creșteri subite ale prețurilor la materii prime. Ele sînt însă din se în ce mai rare și nu modifică tendința fundamentală de pe piață, care operează în favoarea țărilor industriale avansate.

Carta de la Alger cuprinde o serie de propuneri care urmează a fi prezentate celei de-a doua Conferințe a Națiunilor Unite pentru comerț și dezvoltare care se va întruni la New Delhi în februarie 1968.

În ce privește produsele de bază ale țărilor în curs de dezvoltare, reuniunea ministerială de la Alger recomandă reducerea barierelor tarifare și netarifare care împiedică accesul mărfurilor din zonele tropicale și temperate pe piețele mondiale; pentru articole manufacturate și semifinite să se adopte un regim preferențial care să permită pătrunderea acestor articole pe piețele mondiale.

Carta de la Alger reia vechea propunere făcută la O.N.U. ca țările dezvoltate să consacre pînă în 1970 un procent de 1% din produsul lor național brut dezvoltării lumii a treia. Sînt de asemenea făcute sugestii cu privire la Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare, dirijarea operațiunilor ei în scopul finanțării proiectelor de dezvoltare, reducerea considerabilă a dobînzilor, prelungirea termenelor de rambursare etc.

Toate aceste propuneri sînt menite să promoveze cauza fundamentală a acestor țări: lichidarea înapoierii economice prin industrializare rapidă, apărarea împotriva exploatării monopolurilor internaționale, consolidarea independenței politice și economice, respingerea presiunilor imperialiste și a manevrelor neocolonialiste. Dar fiind că în etapa actuală țările în curs de dezvoltare nu se pot lipsi de «ajutoare economice», credite și chiar investiții particulare din țările imperialiste, acestea din urmă folosesc situația pentru a impune condiții politice, pentru a obține concesiuni economice sau baze militare în noile state din Africa, Asia și America Latină.

Năzuințele tinerelor state găsesc un sprijin puternic în rîndul țărilor socialiste. Datorită faptului că în perioada postbelică țările socialiste au căpătat posibilitatea să exporte utilaj, s-au creat premise favorabile ajutorării opere de industrializare a țărilor în curs de dezvoltare. În opoziție cu țările imperialiste, statele socialiste dezvoltă relațiile lor cu țările lumii a treia pe baza respectării suveranității și egalității, a neamestecului în treburile lor interne și avantajului reciproc. Statele socialiste acordă acestor țări credite cu dobîndă mică, livrîndu-le mărfuri importante pentru industrializare și de regulă rambursabile în mărfuri de export tradiționale pentru țările respective. Republica Socialistă România, de pildă, are legături economice cu peste 50 de țări din Asia, Africa și America Latină; cu unele din ele cum sînt India, Iran, Pakistan, R.A.U., Brazilia ș.a. au fost încheiate acorduri de lungă durată, în cadrul cărora tîndra industrie socialistă românească construiește noi unități industriale în aceste țări și contribuie la dezvoltarea lor industrială.

Conferința mondială de la New Delhi va constitui desigur un nou și important moment în bătălia împotriva subdezvoltării.

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Școltei 1, raionul 30 Decembrie. Căsuța poștală 4112, Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Școltei».

COMITETUL DE STAT AL APELOR
Inspectoratul de stat al apelor
Păstrarea curăteniei apelor este datoria tuturor

apa curată — izvor de sănătate!